

B. PROGRAM DE MĂSURI

I. STRUCTURA TERITORIULUI

1.MEDIUL

Domeniul/ subdomeniul și obiectivele amenajării și dezvoltării teritoriului	Măsurile și acțiunile prioritare pentru realizarea obiectivelor amenajării și dezvoltării teritoriului	Etapă de realizare	Propuneri de responsabilități
Obiectiv general: <i>Reabilitarea, protecția și valorificarea durabilă a elementelor mediului natural</i>	Conștientizarea pericolelor reale cauzate de schimbările globale induse de activitățile umane precum și îmbunătățirea percepției publice asupra avantajelor folosirii unor produse și servicii curate din punct de vedere ecologic	I- II	Agenția de Protecția Mediului (APM); Consiliul Județean, ONG, Inspectoratul Școlar Județean
	Exploatarea rațională și responsabilă a resurselor naturale neregenerabile	I- II- III	APM, CJ, agenți economici,
	Valorificarea resurselor de energie alternative: solară, geotermală, eoliană, biomasă	I- II- III	
	Promovarea managementului durabil al terenurilor forestiere prin creșterea suprafeței de pădure cu rol de protecție a apei, solului și biodiversității împotriva factorilor distructivi naturali și antropici	I- II- III	MADR, DSA, ITRSV Oradea
	Reducerea impactului asupra mediului a construcției infrastructurii majore de transport	I	CJ Arad
1.1.Calitatea factorilor de mediu			
<i>Asigurarea calității factorilor de mediu prin reducerea poluării</i>	Reducerea emisiilor de substanțe poluante (SO ₂ , NO _x , CO ₂ , pulberi) în timpul proceselor de producție până la valori sub limitele admise la agenții economici SC CET Arad lignit și SC CET Arad hidrocarburi;	I- II	SC CET Arad lignit SC CET Arad hidrocarburi
1.Îmbunătățirea calității aerului	Modernizarea și adoptarea unor tehnologii nepoluante la toți agenții economici care poluează atmosfera sau sunt susceptibili de poluarea atmosferei;	I- II	Agenții economici APM

	Reducerea emisiilor de poluanți (în special pulberi în suspensie) din intravilanul localităților prin fluidizarea traficului, folosirea cu precădere a centurilor de ocolire, modernizarea și întreținerea drumurilor existente;	I- II	Regia Autonomă Județeană de Drumuri și Poduri Arad
	Fluidizarea traficului auto pentru reducerea congestionării în municipiul Arad (semaforizare și semnalizare, locuri de parcare) și modernizarea transportului urban în condiții de sustenabilitate	I- II	CJ Arad Regia Autonomă Județeană de Drumuri și Poduri Arad
	Măsuri de stabilizare a întregii suprafețe a haldei de zgură și cenușă a SC CET Arad – Lignit;	I	SC CET Arad lignit
	Stabilirea concentrațiilor emisiilor de gaze cu efect de seră la nivelul la care să permită prevenirea interferențelor antropice periculoase cu sistemul climatic;	I	APM Arad
	Implementarea cerințelor de limitare a emisiilor de compuși organici volatili proveniți din utilizarea solvenților organici în anumite activități și instalații și a celor rezultate din depozitarea, încărcarea/ descărcarea și distribuția benzinei la terminale și la stațiile de benzină;	I- II	APM Arad CJ Arad
	Suținerea utilizării sistemelor de încălzire moderne cu randamente și eficiență ridicată în scopul respectării standardelor de calitate pentru aerul ambiental;	I- II	APM Arad CJ Arad
	Promovarea utilizării energiilor alternative și a echipamentelor eficiente din punct de vedere energetic;	I- II	APM Arad CJ Arad
	Adoptarea măsurilor specifice de limitare/ reducere a emisiilor de praf în aerul atmosferic pe durata executării lucrărilor de construcții;	I- II	CJ Arad Consiliile locale Agenții economici
	Extinderea zonelor verzi și a perdelelor de protecție, prin prevederi în documentațiile de urbanism: <ul style="list-style-type: none"> - asigurarea de perdele vegetale între zonele industriale și cele rezidențiale - condiționarea eliberării autorizațiilor de construire de respectarea reglementărilor existente (suprafețe minime obligatorii) 	I- II	CJ Arad Consiliile locale

	Crearea perdelelor de protecție forestiere de-a lungul arterelor majore de transport pentru reducerea poluării fonice și atmosferice rezultată din traficul auto	I- II	Filiala Romsilva Arad
	Asigurarea de măsuri și dotări speciale pentru izolarea și protecția fonică a surselor generatoare de zgomote și vibrații, conform legislației în vigoare	I- II	APM Arad
	Implementarea măsurilor de prevenire și control integrat a poluării aerului	I- II	APM Arad
	Întocmirea programelor/ planurilor pentru îmbunătățirea calității aerului la nivel local și adoptarea acestora.	I- II	
2. Îmbunătățirea calității apei	Încadrarea în standardele de calitate a emisiilor de impurificatori din apele evacuate de diversele unități socio-economice, în emisarii naturali și/sau în rețelele de canalizare a localităților;	I	Agenții economici
	Completări și modernizări în scopul obținerii unor randamente de funcționare superioare în cadrul serviciilor de gospodărire comunală respectiv la stațiile de epurare în localitățile Arad, Chișineu-Criș, Ineu, Lipova, Gurahonț; Limitele maxime admisibile pentru indicatorii de calitate ce caracterizează apele uzate la ieșirea din stațiile de epurare sunt cele prevăzute în Normativul NTPA-001 privind stabilirea limitelor cu poluanți a apelor industriale și urbane la evacuarea în receptorii naturali;	I	Consiliile locale CJ Arad
	Realizarea unor stații de epurare a apelor uzate în localitățile: Pilu, Zerind, Mișca, Apateu, Hășmaș, Craiva, Cermei, Socodor, Archiș, Ignești, Hălmăgel, Vârfurile, Dezna, Peșcuța, Brazii, Pietriș, Săvârșin, Birchiș, Vărădia de Mureș, Bârzava, Sebiș, Tauț, Conop, Ususău, Șiștarovăț, Zăbrani, Păuliș, Pâncota, Zărand, Sântana, Șimand, Curtici, Șofronea, Iratoșu, Pecica, Nădlac, Semlac, Șeitin, Secusigiu, Vinga, Șagu;	I	Consiliile locale CJ Arad

	Corelarea capacității sistemelor de alimentare cu apă cu capacitatea sistemului de canalizare și de epurare a apelor uzate și utilizarea aparatelor de contorizare a debitelor de apă captată, precum și a celor de apă uzată ce ajung în stațiile de epurare; Branșarea consumatorilor individuali la sistemele de alimentare cu apă se va realiza după execuția și punerea în funcțiune a sistemelor de canalizare și a stațiilor de epurare;	I- II	Consiliile locale CJ Arad
	Respectarea limitelor maxime admisibile pentru indicatorii de calitate pentru apele uzate evacuate din gospodării în rețeaua publică de canalizare conform Normativului NTPA-002 privind condițiile de evacuare a apelor uzate în rețelele de canalizare (HG nr. 352/ 2005 pentru modificarea și completarea HG nr. 188/ 2002)	I- II	CJ Arad APM Arad Agenții economici
	Lucrările de traversare a albiilor râurilor (poduri, podețe, conducte, linii electrice) se vor realiza cu asigurarea condițiilor normale de scurgere a apelor mari;	I- II	
	Controlul depozitării deșeurilor rezultate din construcții și a altor deșeuri, al evacuării apelor neepurate în albiile și pe malul cursurilor de apă;	I- II	Consiliile locale
	Documentațiile de urbanism vor delimita și vor preciza regulamentul de construire restrictiv pentru zonele de inundabilitate și a celor de protecție hidrogeologică;	I- II	Consiliile locale
	Respectarea strictă a interdicțiilor de construire în zonele inundabile și a condițiilor legale de amplasare a lucrărilor/ construcțiilor în zonele inundabile- numai cu avizul de amplasament și avizul de gospodărire a apelor eliberat de autoritățile de gospodărire a apelor;	I- II	Consiliile locale
	Desființarea batalurilor de stocare a reziduurilor lichide de orice natură, care nu au protecție impermeabilizată;	I	Agenții economici
	Implementarea unor tehnologii de depoluare a apei freatice, poluată cu produse petroliere în zona Turnu	I- II	Schelele petroliere Arad

3.Reabilitarea solului degradat în urma activităților antropice	Adoptarea unor tehnologii nepoluante în scopul diminuării cantităților de hidrocarburi eliminate pe sol în spațiul limitrof al sondelor de exploatare a petrolului;	I- II	Schelele petroliere Arad
	Readucerea solului cât mai aproape de starea naturală prin aplicarea unor măsuri de curățare, remediere și/sau reconstrucție ecologică, în perimetrele de exploatare a petrolului;	I- II	Schelele petroliere Arad
	Eliminarea practicilor ilegale de deversare pe sol a oricărui substanțe lichide poluante;	I	Agenții economici
	Consolidarea stabilității haldelor de steril de la minele Rănușa și Hijova și decontaminarea ariilor contaminate, precum și limitarea și eliminarea posibilităților de răspândire a poluanților în mediul înconjurător;	I	Regia Autonomă pentru Metale rare
	Respectarea tehnologiilor de utilizare și tratare a terenurilor cu îngrășăminte chimice și pesticide și utilizarea acestora numai pe baza studiilor agrochimice; Promovarea utilizării îngrășămintelor organice, cu evitarea scurgerilor din gospodăriile individuale în cursurile de apă;	I- II	CJ Arad APM Arad
	Introducerea și respectarea strictă a măsurilor de control a pășunatului în interiorul ariilor naturale protejate;	I	CJ Arad APM Arad
	Stoparea defrișărilor și intensificarea programelor de refacere a pădurilor;	I	Filiala Romsilva Arad
	Reconstituirea pădurilor până la 40% în zona montană și de deal și până la 20% în zona de câmpie, prin împădurirea terenurilor degradate sau cu potențial de degradare (alunecări de teren) și împădurirea terenurilor impropriei culturilor agricole sau a celor cu productivitate foarte scăzută;	I- II	Filiala Romsilva Arad ITRSV Oradea Ocoale silvice private

	Măsurile de control asupra activităților ce determină poluarea solului, modificarea structurii sau a tipului de sol, evitarea pierderilor de pământ prin utilizarea pământului excavat în reamenajarea și restaurarea terenurilor;	I	CJ Arad APM Arad
	Închiderea platformelor de depozitare a deșeurilor din localitățile urbane neconforme va fi urmată de reabilitarea suprafețelor de sol eliberate;	I	CJ Arad APM Arad
	Obiectivele industriale, agricole, de comerț, turism, prestări servicii ce se vor înființa în teritoriul administrativ al localităților va urma procedura legală de reglementare cu privire la protecția mediului.	I-II	Consiliile locale
4.Conservarea biodiversității	Restabilirea într-o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale și a speciilor din flora și fauna sălbatică periclitată, vulnerabile, endemice și rare (dropia – Otis tarda etc.);	I- II	APM Arad Parcul Natural Lunca Mureșului Custozii de rezervații
	Elaborarea unor studii de specialitate pentru identificarea speciilor de floră și faună periclitată, vulnerabile, endemice și rare pentru stabilirea stării favorabile de conservare a habitatelor și speciilor și măsurile adecvate;	I	Parcul Natural Lunca Mureșului Custozii de rezervații
	Promovarea prin documentațiile de urbanism și amenajarea teritoriului la nivel local /zonal a unei utilizări durabile a bunurilor din patrimoniul natural și păstrarea integrității funcționale a tuturor ecosistemelor;	I- II	Consiliile locale
	Administrarea ariilor naturale protejate printr-un ansamblu de măsuri care să asigure un regim special de protecție și conservare conform dispozițiilor legale (Ordonanța de Urgență nr. 57/2007); Obigatorietatea condiționării intervențiilor în interiorul și vecinătatea ariilor protejate de obținerea avizului emis de structurile lor de administrare.	I- II	Agencia Națională pentru Arii Naturale Protejate Parcul Natural Lunca Mureșului și custozii de rezervații CJ și Consiliile locale

1.2.Factori de risc natural			
<p><i>Prevenirea și protecția față de riscurile naturale în scopul gestionării eficiente a resurselor materiale și prevenirii dezastrelor</i></p> <p>1. Identificarea, atenuarea sau anihilarea efectelor fenomenelor distructive ale alunecări de teren în scopul gestionării eficiente a resurselor materiale</p>	<p>Măsuri și acțiuni pentru eliminarea sau reducerea instabilității versanților și a declanșării fenomenelor de alunecare din cauze naturale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - îmbunătățirea drenajului natural al solului prin lucrări specifice de îmbunătățiri funciare aplicate în complex cu alte tipuri de lucrări (hidroameliorative și agropedoameliorative) funcție de modul de utilizare a terenului; - îmbunătățirea regimului de scurgere a apelor de suprafață pe versanți prin lucrări de colectare și evacuare a apei. - captarea izvoarelor de coastă cu debit permanent prin lucrări de drenaj pe versanți - lucrări pedoameliorative (nivelare-modelare, astuparea crăpăturilor) pe versanții afectați de alunecări active și pe terenuri cu alunecări stabilizate 	I-II-III	<p>Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile Agenția de Protecție a Mediului Arad Garda de Mediu Arad Comitetul județean pentru situații de urgență Comitetele locale pentru situații de urgență</p>
	<p>Măsuri pentru eliminarea sau stabilizarea alunecărilor de teren din cauze antropice (activitățile umane)</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitorizarea zonelor critice din punct de vedere al stabilității terenurilor în zonele cu lucrări de decopertare și excavare și a zonelor de exploatare a hidrocarburilor (Sederhart, Pecica, Turnu, Bodrog) - stoparea defrișărilor ilegale de pe versanții împădușiți - stabilizarea și valorificarea terenurilor alunecate prin împăduriri și însămânțare cu amestec de ierburi care, prin consumul mare de apă, asigură protecția antierozională și stabilizarea versanților - executarea arăturilor de-a lungul curbei de nivel - evitarea executării de căi de comunicații (drumuri, căi ferate) pe versanții instabili - evitarea supraîncărcării versanților cu construcții de orice fel 		

	<p>În zone cu alunecări de teren active indiferent de cauza acestora se propune:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Întocmirea hărților risc la alunecări de teren (conform Legii 575/2001) mai ales în zone în care există elemente importante supuse riscului și declararea acestora ca ”zone de risc la alunecări de teren”. - Consolidarea versanților instabili prin lucrări de artă speciale (ziduri de sprijin etc.) - Monitorizarea zonelor afectate de alunecări de teren active produse în perioada 2006-2007: Lipova - Valea Drăuț amonte Lipova, Șistarovăț - Valea Șistarovăț loc. Cuvejdia, Labașinț, Dorgoș - Localitățile Pătărăș, și Bruznic, Șiria - Valea Merezin, Tăuț - Valea Timercea, Buteni - Valea Mare- Cuied și Valea Cleciova, Șilindia - Satu Mic, Hășmaș - Clit, Urviș de Beliu, Archiș - Groșeni, Nermiș, Bârzești, Dieci - Crocna, Roșia Revediš, Hălmagiu - Bodești, Leasa, Cristești Sârbi, Luncșoara, Vârfurile - Măgulicea, Groși 	I-II-III	<p>Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile Agenția de Protecție a Mediului Arad Garda de Mediu Arad Comitetul județean pentru situații de urgență Comitetele locale pentru situații de urgență</p>
<p>2. Apărarea așezărilor umane și a obiectivelor socio-economice împotriva riscului la inundații</p>	<p>Reabilitarea și/sau realizarea lucrărilor hidrotehnice de apărare împotriva inundațiilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ punerea în siguranță a lucrărilor hidrotehnice aflate pe Crișul Alb la Ineu: protecții maluri (400m), supraînălțare diguri (14km); ▪ acumulare nepermanentă Zimbru, $V=0,8\text{mil},\text{m}^3$; ▪ amenajare valea Tăcașele: acumulare nepermanentă ($0,5\text{mil},\text{m}^3$), recalibrare albie (3km); ▪ acumulare nepermanentă Tăgădău ($0,5\text{mil},\text{m}^3$); ▪ amenajare valea Zeldiș: recalibrare albie (3km), consolidare 	II	<p>Administrația Națională „Apele Române” – Direcțiile Apelor Mureș și Crișuri</p>

	<p>maluri (1,5km);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ acumulare nepermanentă Dezna (1,8mil.m³); ▪ regularizare valea de la Lazuri: recalibrare albie (4km), consolidare maluri (1,5km); ▪ regularizare valea Hodiș: recalibrare albie (3,5km), consolidare maluri (1,3km); ▪ reabilitare baraj Tăuț: reabilitare baraj, refacere parament (2,5ha); ▪ acumulare permanentă Joia Mare (150mil.m³); ▪ amenajare complexă a râului Crișul alb și afluenții Ribița, Baldovin: îndiguiri (3km), consolidări maluri (1,5km); ▪ modernizare sistem închidere golire de fund baraj Chier; ▪ amenajare complexă valea Bănești: reprofilare albie (8km), consolidări mal (6km); ▪ regularizare valea Târnavița: reprofilare albie (3km), ziduri sprijin (6km); ▪ amenajare complexă valea Leuca: acumulare nepermanentă (800mii m³), consolidări maluri (2km), baraje filtrante (3buc); ▪ îndiguire Crișul Alb la Pescari (1km); ▪ consolidare de mal la Ionești (400m); ▪ îndiguire Crișul Alb la Gurahonț: parapet zidărie (1km). 		
	<p>Solicitarea evaluării de mediu ante proiect și derularea evaluărilor de impact din faza studiilor de fezabilitate pentru lucrările de amenajare a cursurilor de apă, în scopul diminuării impactului asupra viețuitoarelor acvatice;</p>		Administrația Națională „Apele Române” – Direcțiile Apelor Mureș și Crișuri APM Arad
	<p>Asigurarea prin lucrările de apărare împotriva inundațiilor de zone umede inundabile cu rol de menținere a diversității biologice și de atenuare a viiturilor.</p>		
3. Identificarea, atenuarea sau anihilarea efectelor fenomenelor distructive ale cutremurelor în scopul gestionării eficiente a resurselor materiale	<p>- Unitățile administrativ teritoriale aflate în zone cu intensitatea seismică VII trebuie să facă obiectul planurilor de apărare împotriva efectelor seismelor (Municipiul Arad, Orașele Curtici, Lipova, Nădlac, Pecica)</p>	I-II-III	Inspectoratul General pentru Situații de Urgență din cadrul Ministerului Internelor și Reformei Administrative Comitetul județean

	- Inițierea de măsuri specifice în caz de urgență.		pentru situații de urgență Comitetele locale pentru situații de urgență
1.3.Amenajări pentru gestionarea deșeurilor menajere și industriale			
1.Dezvoltarea politicii județene în vederea implementării unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor	- Respectarea PJGD s-a adoptat prin HCJ nr. 7/23.01.2008 - Realizarea stațiilor de transfer în localitățile Pecica, Sântana, Ineu, Bârzava. Chișineu- Criș, Sebiș, Lipova	I-II	Consiile locale: Consiliul Județean; Parteneriat public privat; Operatorii de depozite
2.Depozitarea deșeurilor în conformitate cu cerințele legislației în domeniul gestionării deșeurilor în scopul protejării sănătății populației și a mediului	Reducerea poluarii factorilor de mediu prin: - Sistarea activității și închiderea etapizată a depozitelor de deșeuri menajere neconforme existente: Nădlac, Ineu, Pâncota, Sebiș, Lipova, Chișineu- Criș, Curtici	I-II 2009 - 2018	Consiile locale: Consiliul Județean; Parteneriat public privat; Operatorii de depozite
3.Eliminarea deșeurilor în conformitate cu cerințele legislației în domeniul gestiunii deșeurilor în scopul protejării sănătății populației și a mediului	- Închiderea celor doua depozite din municipiul Arad (din Câmpul Liniștii și Strada Poetului), care au încetat activitatea din anul 2003 - Sistarea activității de depozitare în depozitele urbane neconforme din localitățile Nădlac și Curtici - Închiderea depozitelor din localitățile Nădlac și Curtici, conform prevederilor legale in vigoare - Închiderea și ecologizarea celor 121 spații de depozitare din mediul rural - Asigurarea transportului deșeurilor corelat cu închiderea depozitelor neconforme și a spațiilor de depozitare din mediul urban <i>corespunzătoare cu respectarea principiilor strategice și a minimizării impactului asupra mediului</i>		
	Gestionarea corespunzătoare cu respectarea principiilor strategice și a minimizării impactului asupra mediului și sănătății umane. - Implementarea unui sistem de colectare separată a deșeurilor periculoase din deșeurile municipale, conform prevederilor legale		I-II

	<ul style="list-style-type: none"> - Tratarea corespunzătoare, în instalații autorizate, a deșeurilor periculoase municipale colectate separat - Eliminarea deșeurilor periculoase municipale în instalații autorizate 		
	<p>Reducerea cantităților de deșeuri biodegradabile la depozitare</p> <ul style="list-style-type: none"> - prelucrarea deșeurilor biodegradabile provenite de la populație prin implementarea sistemului de colectare selectivă în municipii și orașe și a deșeurilor stradale și spații verzi - construirea unor stații de compost la Arad și Ineu - încurajarea compostării în gospodăriile în zona rurală 	I-II	Consilii locale; Consiliul Județean; Operatorii de salubritate
	<p>Extinderea sistemului de colectare a deșeurilor menajere în mediul urban și rural:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Implementarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor, în toate localitățile județului, atât la nivelul gospodăriilor populației, cât și în zonele publice, - Extinderea colectării deșeurilor în mediul rural prin înființarea punctelor de colectare și creșterea coeficientului de colectare selectivă (în comunele limitrofe orașelor) 	I-II	Consilii locale; Operatorii de salubritate
4.Reducerea impactului negativ al deșeurilor industriale asupra mediului	<p>Reabilitarea zonelor afectate de eliminarea necontrolată a deșeurilor industriale nepericuloase asupra mediului care nu corespund în totalitate cerințelor de protejare a mediului înconjurător:</p> <ul style="list-style-type: none"> – haldele cu minereu de uraniu aparținând Companiei Naționale a Uraniului asupra apelor de scurgere din galerii, apelor potabile (izvoare și fântâni), apelor de suprafață, a solului, vegetației și așezărilor umane. – depozitul de cenușă și zgură al C.E.T pe lignit asupra apelor subterane, – batalul de la Combinatul Chimic (S.C. Archim S.A.) asupra apelor subterane, – depozitelor de deșeuri menajere ale municipiului Arad 	I-II-III	APM Arad Consiliile locale; Operatorii de salubritate Parteneriat public privat Agenți economici deținători de stații de epurare

	<p>Reabilitarea și diminuarea nivelului de poluare a zonelor afectate de eliminarea necontrolată a deșeurilor industriale</p> <ul style="list-style-type: none"> - curățarea și recuperarea siturilor poluate care afectează panza de apă și reprezintă un pericol pentru populație; - diminuarea cantității de deșeurii industriale depozitate în mod necontrolat - Monitorizarea conformării depozitarii deșeurii industriale - Utilizarea nămolurilor de la stațiile de epurare în agricultura, <p>Gestiunea deșeurilor de echipamente electrice, electronice și restricțiile de folosire a anumitor substanțe periculoase în echipamente electrice și electronice.</p>		
5. Conștientizarea locuitorilor de beneficiile rezultate din proiect, separarea colectării deșeurilor și reciclarea acestora	<p>Prevenirea poluării și generării deșeurilor prin educarea populației:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizarea și susținerea de programe de educare și conștientizare a populației, de către toate părțile implicate - organizarea și susținerea de programe de educare și conștientizare în unitățile școlare 	I-II-III	<p>Consiliile locale Cons. Județean ; APM ; Mass-media; Inspect. Școlar ; Parteneriat public privat</p>

2. PATRIMONIUL NATURAL ȘI CONSTRUIT

1. Administrarea ariilor naturale protejate printr-un ansamblu de măsuri de protecție și conservare	<i>Rezervații naturale</i> - măsuri active de gospodărire pentru a asigura menținerea habitatelor, și/sau în vederea protejării anumitor specii, grupuri de specii sau comunități biotice; Pot fi admise activități științifice, activități turistice, activități educaționale și unele activități de valorificare durabilă a unor resurse naturale.	I- II	ANANP PNLM DS Arad Custozii de rezervații
	<i>Rezervații științifice</i> - asigurarea unui regim strict de protecție prin care habitatele sunt păstrate într-o stare pe cât posibil neperturbată; interzicerea desfășurării oricăror activități umane, cu excepția activităților de cercetare, educație și ecoturism cu limitările descrise în planul de management.	I -II	Agencia Națională pentru Arii Naturale Protejate
	<i>Parcuri naturale</i> - menținerea interacțiunii armonioase a omului cu natura prin protejarea diversității habitatelor și peisajului, promovând păstrarea folosințelor tradiționale ale terenurilor, încurajarea și consolidarea activităților, practicilor și culturii tradiționale ale populației locale; posibilități de recreere și turism și încurajarea activităților științifice și educaționale.	I- II	ANANP PNLM DS Arad APM Arad
	<i>Zone umede de importanță internațională</i> - conservarea și utilizarea durabilă a rezervelor biologice pe care le generează, în conformitate cu prevederile Convenției privind conservarea zonelor umede de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor sălbatice	I- II	ANANP PNLM APM Arad
	<i>Arii de protecție specială avifaunistică</i> - evitarea deteriorării habitatelor naturale și a habitatelor speciilor, precum și a perturbării speciilor readucerea într-o stare de conservare favorabilă a speciilor de păsări și a habitatelor specifice, desemnate pentru protecția speciilor de păsări migratoare sălbatice mai ales a celor prevăzute în anexele 3 și 4A (OUG nr. 57/2007).	I- II	ANANP PNLM APM Arad Custozii de rezervații
	<i>Situri de importanță comunitară</i> - menținerea sau restaurarea la o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale din anexa nr. 2 (OUG nr. 57/2007) sau a speciilor de interes comunitar din anexa nr. 3 (OUG nr. 57/2007)	I- II	ANANP PNLM APM Arad Custozii de rezervații

2. Protejarea și valorificarea patrimoniului cultural construit	<p>Protecția și valorificarea zonelor cu valoare istorică și a ansamblurilor cu valoare urbanistică sau arhitecturală, prin adoptarea de reglementări specifice de urbanism (PUZCP) și studii de dezvoltare integrată (accesare de fonduri structurale):</p> <ul style="list-style-type: none"> - centrele istorice urbane din Lipova, Ineu, Nădlac, Pâncota - ansambluri centrale rurale în comunele: Șiria, Păuliș, Bârzava, Ghioroc, Vărădia de Mureș, Vinga - Cetatea Aradului 	I- II	Consiliile locale Consiliul Județean
	Obligativitatea întocmirii studiilor istorice pentru fundamentarea documentațiilor de urbanism, pe baza cărora se vor delimita zonele construite protejate, cu regulamentele aferente	I- II	
	Realizarea de documentații de urbanism (planuri urbanistice zonale sau de detaliu pentru ansambluri) pentru obiectivele cu valoare de patrimoniu din Lista MCC 2002 în vederea protejării și valorificării acestora (palate, cetăți medievale, biserici și mănăstiri, biserici de lemn)	I- II	Consiliile locale Consiliul Județean
	<p>Dezvoltarea integrată a zonelor cu concentrare de valori de patrimoniu cultural:</p> <p>- Zone cu concentrare foarte mare a patrimoniului cultural:</p> <p>1. Valea Mureșului- mun. Arad, orașul Pecica, orașul Lipova, orașul Nădlac și comunele Seitin, Secusigiu, Felnac, Zădăreni, Șagu, Vinga, Fântânele, Frumușeni, Vladimirescu, Zăbrani, Conop, Bata, Bârzava, Birchiș, Vărădia de Mureș, Săvârșin, Petriș</p>		

	<p>2.Podgoria Aradului- orașul Pâncota și comunele Șiria, Covăsânt, Ghioroc, Păuliș</p> <p>3.Zona Hălmagiu- comunele Hălmagiu, Hălmăgel, Vârfurile, Pleșcuța</p> <p>- Zone cu concentrare mare de patrimoniu cultural:</p> <p>4. Țara Zarandului orașele Ineu, Sebiș și comunele Șilindia, Bocsig, Tauț, Buteni, Chișindia, Almaș, Brazii, Gurahonț</p> <p>5. Zona Moneasa –comunele Moneasa și Dezna</p> <p>6. Zona Cermei- Hășmaș - comunele Craiva, Beliu, Hășmaș, Cermei.</p> <p>- Zone cu concentrare medie de patrimoniu cultural:</p> <p>7. Zona Chișineu- Criș- orașul Chișineu- Criș, comunele Pilu, Zerind, Socodor, Grăniceri, Șimand</p> <p>8. Curtici- Sântana-orașele Curtici, Sântana și comunele Macea, Sofronea, Zimandu Nou.</p>		
	<p>Renovarea, conservarea și valorificarea patrimoniului construit cu prioritate:</p> <p>- în localitățile cu mare densitate de valori culturale și naturale: Arad, Lipova, Sântana, Pâncota, Vladimirescu, Zădăreni, Păuliș, Șiria, Petriș, Hălmagiu</p> <p>- monumentele istorice cuprinse în trasee istorice și cele tematice- conace/castele(Arad, Macea, Săvârșin, Șiria, Pâncota, Mocrea, Șofronea, Petriș), biserici/mănăstiri-conform listelor anexate</p>	I- II	ONG, investitori privați

	<p>Restaurarea, reabilitarea și conservarea monumentelor aflate într-o stare avansată de degradare, în conformitate cu studiile de specialitate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cetatile Soimos, Siria, Dezna, mănăstirea franciscană din cetatea Aradului (sever avariata), cetatea Ineului, biserica mănăstirii Bezdin, mănăstirea Radna, biserica voevodala de la Halmagiu, castelul Mocioni de la Bulci, ansamblul bisericii catolice Zăbrani, Podul turcesc de la Seleuș, biserici de lemn (vezi anexa) 	I- II	ONG, investitori privați
	<p>Elaborarea studiilor de specialitate pentru inventarierea exactă - localizare precisă, relevee, expertiza structurală- a monumentelor istorice categoria B atât cele clasate cât și cele propuse în vederea clasării.</p>	I	Consiliul Județean
	<p>Reconversia funcțională a unor obiective culturale în vederea valorificării prin introducerea acestora în circuitul economic:</p> <ul style="list-style-type: none"> - studii de specialitate pentru tipuri de obiective care se pretează la conversie turistică- - reabilitarea liniei de tramvai: Radna-Păuliș- Ghioroc- Șiria-Pâncota și a traseului actual al celei care e funcțională Ghioroc- Sâmbăteni-Cicir-Mândruloc-Vladimirescu- Arad și includerea în circuitul turistic 	I- II	Consiliile locale Consiliul Județean
	<p>Reabilitarea centrului istoric al orașului Lipova- după modelul de intervenție adoptat pentru centrul istoric al Aradului</p>	I- II	Consiliul local Lipova Consiliul Județean investitori privați
	<p>Reabilitarea complexului balnear Lipova Băi și includerea în circuitul turistic</p>	I	Consiliul local Lipova Consiliul Județean ONG, investitori privați
	<p>Dezvoltarea unei rețele de obiective culturale, conținând monumente și ansambluri de arhitectură, în scopul gestionării și valorificării în comun a acestora în corelare cu itinerariile turistice (trasee culturale).</p>	I- II	Consiliile locale Consiliul Județean
	<p>Valorificarea prin proiecte culturale complexe a patrimoniului cultural și etnografic din localitățile rurale</p>	I- II	Consiliile locale Consiliul Județean

Promovarea regulamentelor urbanism care să păstreze tipurile tradiționale de așezare rurală, specificul locuirii, tehnici de construire în scopul păstrării peisajelor culturale specifice	I- II	Consiliile locale Consiliul Județean
Valorificarea prin proiecte culturale complexe a patrimoniului cultural și etnografic și localitățile rurale- toate localitățile rurale care dețin elemente de patrimoniu cultural	I-II-III	Consiliile locale Consiliul Județean ONG, investitori privați
Realizarea de programe de valorificare a patrimoniului cultural avînd un caracter integrat /tematic	I-II-III	Consiliile locale Consiliul Județean ONG, investitori privați
Realizarea de programe de valorificare a patrimoniului cultural împreună cu patrimoniul natural valoros- promovarea unor zone specifice: Valea Mureșului, Țara Zarandului, Câmpia Aradului, zonele montane în relație cu zona Munților Apuseni.	I-II-III	Consiliile locale Consiliul Județean ONG, investitori privați
Măsuri specifice de protejare a valorilor de patrimoniu în zonele de construcție a rețelei rutiere majore	I- II	Consiliile locale Consiliul Județean
Realizarea/ îmbunătățirea căilor de acces către obiectivele culturale- priorități cetatile Soimos, Siria, Dezna; drum Tela - Bulci, Savarsin - Troas, Frumuseni - sit arheologic Manastirea Bizere.	I	Consiliile locale Consiliul Județean
Realizarea unitară a sistemelor de informare/semnalizare a monumentelor istorice	I	Consiliile locale Consiliul Județean ONG, investitori privați
Desemnarea de noi obiective ce trebuie incluse în categoria monumentelor istorice cu valoare de patrimoniu	I -II	Consiliul Județean

3. REȚEAUA DE LOCALITĂȚI

3.1.Structura, ierarhizare			
1. Dezvoltarea unei rețele de localități policentrice, echilibrate în teritoriu și racordate la sistemul urban național/regional	Îmbunătățirea nivelului de dotare a localităților urbane mici, conform legislației în vigoare (Legea 351/2001) pentru asigurarea îndeplinirii funcțiilor centrale, echilibrarea rețelei de localități și creșterea nivelului de trai al locuitorilor (Curtici, Pâncota, Sântana, Ineu, Chișineu- Criș, Pecica, Sebiș, Lipova)	I- II-III	Consiliul Județean Consiliile locale
	Asigurarea dotărilor sanitare, de învățământ, culturale și echiparea tehnico-edilitară a orașelor în conformitate cu prevederile Legii 351/2001, Anexa II	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale
	Promovarea specializării funcțiilor economice ale localităților în paralel cu asigurarea relațiilor de complementaritate în zonele de cooperare, pentru eficientizarea utilizării resurselor	I- II-III	Consiliul Județean Consiliile locale
	Crearea de parteneriate bazate pe voluntariat între localitățile urbane aflate la distanțele mici (Curtici, Pâncota, Sântana, Ineu, Chișineu- Criș) pentru realizarea de proiecte de infrastructură, colaborare economică, proiecte culturale s.a.	I- II-III	Consiliul Județean Consiliile locale
	Crearea de parteneriate bazate pe voluntariat între localitățile urbane mici și localitățile rurale învecinate (zona Ineu- Pancota- Lipova; zona Sebiș- Hălmăgel; zona Lipova- Săvârșin; zona Apateu- Cermei-Beliu- Sebiș; Sebiș-Moneasa; Sebiș- Târnova- Pâncota) pentru realizarea de proiecte integrate destinate revitalizării zonelor aflate în declin	I- II-III	Consiliul Județean Consiliile locale
	Sprrijinirea creării de parteneriate între localitățile foarte mici, cu putere economică redusă, în vederea realizării de proiecte comune de infrastructură tehnică, sociale, economice s.a.	I- II-III	Consiliul Județean Consiliile locale
	Evitarea reorganizării comunelor prin diviziune mai ales în zonele cu potențial demografic redus	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale

	Crearea prin parteneriat voluntar a zonei periurbane a municipiului Arad în vederea cooperării eficiente și reciproc-avantajoase a municipiului cu localitățile urbane și rurale din vecinătate	I	Consiliul Județean Consiliile locale
	Dezvoltarea localităților rurale cu rol de servire în zonele de rural profund propuse: Săvârșin, Bârzava, Cermei, Gurahonț (sprijinirea dezvoltării economice și creșterea nivelului de dotare tehnico-edilitară și socială).	I- II-III	Consiliul Județean Consiliile locale
2. Asigurarea condițiilor de accesibilitate a localităților	Asigurarea condițiilor de transport între centrele intercomunale și localitățile din zona de influență prin modernizarea arterelor de circulație, asigurarea capacităților de transport, îndeosebi pe Dc și Dj.	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale
	Asigurarea condițiilor de transport/modernizarea tronsoanelor de căi de comunicații între localitățile de același rang cu relații de complementaritate (Curtici, Sântana, Pâncota, Ineu, Sebiș).	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale
	Dezvoltarea transportului suburban, prin promovarea formelor diversificate de transport și adaptate la solicitările din localitățile polarizate.	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale
3.2. Infrastructura socio-culturală			
<i>Asigurarea unui nivel sporit de servire a populației și echilibrarea accesului la servicii</i> 1. Asigurarea accesului egal și sporit la servicii de educație pentru toți locuitorii.	Amplasarea echilibrată a dotărilor de învățământ în vederea asigurării accesului populației școlare la forme diversificate și superioare de învățământ	I- II-III	Consiliul Județean Consiliile locale Inspectoratul Școlar Județean
	Sporirea rolului educațional al învățământului primar în formarea deprinderilor comportamentale și a celor practice, în corelare cu specificul meșteșugurilor și obiceiurilor tradiționale, cu respectul pentru mediul înconjurător, valorile naturale și culturale, precum și nevoile de modernizare	I- II	

	Completarea și modernizarea rețelei dotărilor de învățământ, în funcție de nevoile proprii și exigențele contemporane- prin dezvoltarea învățământului preșcolar și primar în toate localitățile și accentuarea rolului său educațional	I- II	
	Reabilitarea și modernizarea unităților de învățământ existente	I	Consiliul Județean Consiliile locale
	Asigurarea spațiilor de cazare pentru elevii interni în învățământul liceal și postliceal	I	Inspectoratul Școlar Județean
	Dezvoltarea învățământului liceal, a celui vocațional îndeosebi corelat cu specificul activităților din zonă; prin înființarea de noi unități în orașele Sebiș, Ineu, Pâncota, Lipova, Curtici, Nădlac, Chișineu-Criș, Sântana, Pecica și comunele Săvârșin, Gurahonț, Cermei; diversificarea specializărilor în unitățile existente în domenii cum sunt: tehnologiile ambientale de refacere a mediului, informatică, turism, textile, prelucrarea lemnului / produselor alimentare, agricultură/silvicultură s.a.;	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale Inspectoratul Școlar Județean MECT Guvern
	Dezvoltarea învățământului gimnazial în localitățile rurale cu număr optim de elevi și accesibilitate bună, precum și în localitățile urbane, în funcție de necesarul stabilit prin studii specifice și documentațiile de urbanism;	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale Inspectoratul Școlar Județean
2.Creșterea calității și diversificarea serviciilor de educație	Dezvoltarea învățământului universitar în municipiul Arad în vederea acoperirii necesarului de specializări în domenii de excelență și crearea unui centru de cercetare – dezvoltare-inovare în domeniul tehnic, corelat cu nevoile sectoarelor economice locale și regionale;	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale Inspectoratul Școlar Județean
	Sprrijinirea dezvoltării activităților de cercetare-inovare în domeniul viticulturii – Miniș comuna Ghioroc	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale Inspectoratul Școlar Județean MECT
	Diversificarea specializărilor în unitățile de învățământ liceale și postliceale în domenii cum sunt: informatică, turism, textile, prelucrarea lemnului / produselor alimentare, agricultură/silvicultură, ecologie s.a.;	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale Inspectoratul Școlar Județean

	Sprijinirea unor activități extracuriculare cu rol de educație în domeniul cunoașterii și protecției mediului înconjurător- tabere de creație în mijlocul naturii, tabere ecologice s.a.	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale Inspectoratul Școlar Județean, ONG-uri
	Îmbunătățirea condițiilor de funcționare a unităților școlare din toate localitățile prin: reparații curente, asigurarea condițiilor igienice de bază, asigurarea echipării specifice a spațiilor specializate – biblioteci, săli de sport, ateliere, grădină, locuri de joacă/sport s.a. – facilități pentru persoane cu nevoi speciale, spații de cazare pentru elevi;	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale Inspectoratul Școlar Județean MECT
3. Asigurarea condițiilor optime pentru îmbunătățirea stării de sănătate a populației	Înființarea de spitale în orașele Pâncota, Curtici, Pecica, Nădlac, cu capacități până la 100 paturi pentru înscrierea în indicatorii de definire a localităților urbane (Legea 351/2001)	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale Autoritatea de Sănătate Publică,
	Modernizarea unităților medicale (spitale, policlinici) din toate localitățile urbane;	I- II	
	Asigurarea necesarului de cadre medicale și dotări minime de bază în localitățile rurale(Ignești, Șiștarovăț, Almaș,Șintea Mare, Pilu, Grăniceri, Conop, Olari, Cermei)	I	
	Sprijinirea ONG-urilor în asigurarea serviciilor de consiliere, ajutor și asistență pentru persoane cu probleme deosebite;	I	
	Dezvoltarea serviciilor de educație sanitară în vederea prevenirii îmbolnăvirilor și a fenomenelor de devianță socială.	I- II	Autoritatea de Sănătate Publică, ONG
4. Îmbunătățirea dotărilor de cultură în corelare cu nevoile populației și resursele de patrimoniu cultural local și regional	Reabilitarea caselor de cultură existente, cluburilor, sălilor de bibliotecă și revenirea la funcția lor culturală	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale
	Introducerea în circuitul cultural parțial/total a caselor/ castelelor/palatelor cu valoare de patrimoniu național	I- II	DCCPN Arad ONG, proprietari
	Crearea de noi dotări de tip club / casă de cultură cu funcțiuni polivalente destinate tinerilor / vârstnicilor în localitățile rurale	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale
	Mediatizarea și includerea muzeelor, caselor memoriale, alături de monumentele istorice în trasee turistice	I- II	Complexul Muzeal Arad DCCPN Arad

	Promovarea și valorificarea resurselor etnografice și meșteșugărești prin organizarea de târguri și serbări populare	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale
	Promovarea unor programe de educație ecologică pentru populație prin rețeaua de dotări culturale.	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale
5. Asigurarea accesului locuitorilor la dotări de sport și agrement	Amenajarea/ modernizarea dotărilor sportive și de agrement din localitățile urbane	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale Investitori privați
	Diversificarea ofertei de dotări sportive și de agrement, prin utilizarea resurselor naturale ale zonei, pentru desfășurarea unor activități sportive de interes turistic: schi, patinaj, turism sportiv, mountain bike, zbor cu parapanta, sporturi nautice, înot, pescuit și vânat sportiv s.a.	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale
	Crearea bazelor sportive și de agrement în zone cu potențial turistic și în stațiunile balneo-climaterice Moneasa, Lipova	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale Investitori privați
	Creșterea gradului de dotare cu săli de sport a localităților rurale		Consiliul Județean Consiliile locale
3.3. Locuire			
1. Asigurarea condițiilor de locuire la standarde moderne pentru populație	Sprijinirea construcției de locuințe conform standardelor europene; asigurarea confortului locuirii prin realizarea dotărilor conexe în zonele de locuit, utilizarea eficientă a resurselor de teren, vegetație, cadru natural prin realizarea documentațiilor de urbanism	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale
	Reglementarea prin documentații de urbanism a construcției de locuințe cu respectarea specificului local (dimensiuni, materiale, tratarea fațadelor, tratarea/amenajarea spațiilor verzi, împrejmuiți) în localitățile rurale și în orașele cu zone construite tradiționale.		

	Reabilitarea fondului de locuințe în vederea îmbunătățirii confortului și a valorii estetice în toate localitățile urbane și rurale din zonele situate pe artere majore de circulație/situate în zona de frontieră/în zone cu valoare turistică/ (Valea Mureșului, Podgoria Aradului, Depresiunea Gurahonț-Hălmagiu, Munții Codru Moma, s.a.).		
	Dezvoltarea fondului locativ în scopul acoperirii cererii de locuințe noi, a modernizării și creării unui circuit de imobiliar adaptat nevoilor pieței.	I- II	Consiliul Județean Consiliile locale Promotori/investitori privați

4. INFRASTRUCTURILE TEHNICE

4.1. Rețele de transport			
1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii rutiere de transport	<p>Dezvoltarea infrastructurii rețelei de interes național prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • construcția de autostradă și drum expres (sau cu 4 benzi de circulație) pe următoarele trasee indicative (conf. POS-T) <p>Autostrăzi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Constanța-Fetești-București-Pitești-Sibiu-Sebeș-Deva-Lugoj-Timișoara- Arad- Nadlac- axa prioritară 1 TEN-T-nr.7 - Arad-Deva - Oradea-Chișineu Criș- Arad - Vârșand-Chișineu Criș <p>Drum expres sau cu 4 benzi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Timișoara-Nădlac -Chișineu Criș-Beiuș-Cluj Napoca -Arad-Oradea –drum expres cu profil de autostradă autostradă teritoriul județului Arad -Oradea-Beiuș-Deva <ul style="list-style-type: none"> • rezervarea de către autoritățile locale, a zonelor necesare dezvoltării proiectelor de infrastructură rutieră promovate de CNADNR; pe terenurile rezervate dezvoltării rețelelor de transport se va interzice autorizarea executării construcțiilor definitive, fără avizul MTL. 	II- III	Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. - Direcția Regională de Drumuri și Poduri Timișoara
		II- III	Administrația Locală

	<p>Amplasarea și alegerea soluțiilor constructive pentru autostrăzi și drumuri expres este necesar să facă obiectul unor evaluări riguroase de impact asupra mediului, pe baza studierii mai multor alternative și în cadrul unui proces larg de dezbatere publică.</p>		
	<p>Modernizarea infrastructurii rutiere pe rețeaua majoră:</p> <ul style="list-style-type: none"> • autostrada Nădlac-Arad • by-pass Arad cu profil de autostradă • autostrada Arad-Timișoara • construcția / reabilitarea / modernizarea rețelelor de drumuri naționale pe etape : <ul style="list-style-type: none"> etapa V DN 76 Deva – Oradea etapa VI DN 79 Arad – Oradea etapa XI DN 79A Vârfuri – Chișineu-Criș • amenajarea variante ocolitoare: în <i>variante ocolitoare</i> la Arad, Chișineu-Criș, Pecica, Săvârșin, Lipova, Nădlac, Șimand, Zimandu Nou, Ineu și Vârșand • realizarea de pasaje denivelate, supraterane sau subterane și variante ocolitoare pentru preluarea traficului de tranzit, în zona aglomerărilor urbane la intersecția cu drumurile naționale • realizarea unor drumuri colectoare, paralele cu drumul național, în zonele construite care se dezvoltă în afara localităților și atunci când intravilanul unei localități se extinde în lungul drumului național, care să preia traficul generat de obiectivele locale și care să deașeze în drumul național în 2-3 intersecții amenajate conform normativelor tehnice în vigoare (extinderea intravilanului în lungul drumului național se va face numai cu condiția realizării de drumuri colectoare paralele cu drumurile naționale, conform prevederilor Legii 50/1991 cu completările și modificările ulterioare). 	I- II	Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. - Direcția Regională de Drumuri și Poduri Timișoara

2. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii rutiere de interes local	Refacerea infrastructurii rutiere spre zonele turistice de interes DJ 792B, DJ 709, DJ 707, DJ 572 și DJ 682E	I	Direcția Tehnică Investiții, Serviciul Administrare Drumuri și Poduri- Consiliul Județean Arad
	Îmbunătățirea rețelei de transport rutier prin: <ul style="list-style-type: none"> • consolidare drumuri naționale DN 7, DN 7B, DN 69, DN 76, DN 79 și DN 79A • reabilitare drumuri transfrontaliere Grăniceri-frontieră, Variașu Mic-frontieră, Zona liberă Curtici-frontieră , Sânmartin-Socodor <ul style="list-style-type: none"> • reabilitare drumuri județene DJ 572, DJ 682, DJ 682A, DJ 682C, DJ 682G, DJ 682H, DJ 682K, DJ 682M, DJ 691, DJ 707, DJ 707A, DJ 707B, DJ 707C, DJ 708, DJ 708A, DJ 708B, DJ 708C, DJ 708F, DJ 791, DJ 709, DJ 709A, DJ 709B, DJ 709C, DJ 709D, DJ 709J, DJ 792, DJ 792B, DJ 792C, DJ 792D, DJ 792E, DJ 792F, DJ 792A, DJ 793, DJ 793A, DJ 793B, DJ 793C, DJ 794 • modernizare a drumuri județene pietruite și de pământ: DJ 572-16km, DJ 609-5km, DJ 609A-14km, DJ 682A-10km, DJ 682C-5km, DJ 682E-3km, DJ 707-20km, DJ 707A-3km, DJ 707C-14km, DJ 708-31km, DJ 708A-23km, DJ 709-2km, DJ 709B-14km, DJ 709D-7km, DJ 709J-38km, DJ 763A-6km, DJ 791-18km, DJ 792-6km, DJ 792B-10km, DJ 792C-4km, DJ 792D-4km, DJ 792E-11km, DJ 792F-19km, DJ 793A-8km, DJ 793C-4km <ul style="list-style-type: none"> • lucrări de artă consolidare pod la Zerind, Păuliș, Hălăliș și Aciuța, reabilitare pod la Bocsig, Săvârșin, pasaj denivelat la Pecica și pe Centura Nord Arad, pod nou peste Râul Mureș în municipiul Arad și pe DJ 791 Sinteia Mică-Chereluș <ul style="list-style-type: none"> • modernizare drumuri comunale DC 69, DC 133, DC 9 	I	Consiliul Județean Arad C.N.A.D.N.R.- D.R.D.P. Timișoara
		I	Consiliul Județean Arad Administrația locală D.T.I. A.D.P.

	<p>Creșterea calității serviciilor de transport rutier și îmbunătățirea legăturilor între localitățile lipsite de accesul direct la rețeaua feroviară prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> -modernizarea drumurilor județene și comunale pe care se desfășoară transportul în comun -realizarea de studii de circulație pentru transportul comun -modernizarea parcului auto -realizarea de lucrări de modernizare a transportului în comun în municipiul Arad 	I	Consiliul Județean Arad
	<p>Lucrări necesare în urma calamităților:</p> <ul style="list-style-type: none"> • amenajare torenți și albie pe DN 7 km 516+025 și km 509+600 la Lipova, km 502+009 la Milova, km 479+867 la Căpruța • înlăturarea efectelor calamităților pe DN 7 la km 478+730, km 564+000 – 566+000 la Pecica, pod km 489+185 la Conop, pe DN 79A la km 7+252, pod km 60+627 la Mănerău, pod km 29+119 la Cil • consolidare pe DN 79A km 51+000-69+000 la Bârsa Ineu, km 100+270-127+642 la Chișineu Criș –PCTF Vârșand, km 87+000-100+270 Chereluș-Chișineu Criș, km 71+550-87+000 Ineu- Cherluș, km 7+000 –17+000, km 38+000-51+000 și km 24+000-38+000, pod Buhani și pod Sebiș-Buteni • amenajarea de piste pentru biciclete, în zonele urbane și rurale în vederea încurajării transportului ecologic și a dezvoltării infrastructurii rutiere 	I	Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. împreună cu Administrația Locală

<p>3. Modernizarea și dezvoltarea rețelei feroviare</p>	<p>Modernizarea liniilor de cale ferată existente prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizarea linie de cale ferată convențională, cu viteza până la 160 km/h pe traseu existent reabilitat: <ul style="list-style-type: none"> -Linii de cale ferată convenționale, cu viteză până la 160km/h pe trasee existente reabilitate: <ul style="list-style-type: none"> -Curtici-Arad- Simeria-Alba Iulia- Brașov-București-Fetești-Constanța axa prioritară 1 TEN-T nr.22 -Arad- Timișoara- Caransebeș - Strehaia – Craiova - Calafat axa prioritară 1 TEN-T nr.22 -Oradea-Arad -Linie nouă de cale cu mare viteză peste 250kn/h 	<p>I- II</p>	<p>Compania Națională de Căi Ferate CFR S.A.</p>
	<p>Lucrări de modernizare a rețelei feroviare:</p> <ul style="list-style-type: none"> •centralizarea electronică a următoarelor stații: Arad și Curtici •electromecanisme de macaz performante pe tronsonul frontieră Curtici-Arad-Simeria •modernizări stații de cale ferată la : Arad și Curtici •modernizarea rețelei de telecomunicații prin introducerea cablelor cu fibră optică și a echipamentelor digitale pe tronsonul: Satu Mare-Oradea-Arad •scoaterea triajului în extravilanul municipiului Arad pentru descongestionarea traficului •realizarea unui centuri feroviare pentru devierea în afara municipiului Arad a traficului de tranzit •construirea unui pod Cf peste râul Mureș în amonte de podul existent la 2 km și devierea traseului liniei Cf. •reabilitarea rețelei de cale ferată transfrontaliere Arad - Szeged 	<p>II</p>	<p>Compania Națională de Căi Ferate CFR S.A.</p>

<p>4. Dezvoltarea traficului aerian de călători și marfă</p>	<p>Dezvoltarea traficului aerian de pasageri și marfă pe Aeroportul Internațional Arad prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> -realizarea unui Master-Plan de dezvoltarea a Aeroportului Arad, care să cuprindă obiectivele de dezvoltare pe termen mediu și lung -executarea lucrărilor de modernizare și extindere a infrastructurii și mijloacelor de protecție a navigației aeriene, rezultate din Master-Planul de dezvoltarea Aeroportului Arad -efectuarea de studii de specialitate privind oportunitatea construirii unui nou aeroport - acordarea de facilități de operare și financiare pentru atragerea companiilor Low-Cost cu respectarea legislației naționale și comunitare privind tarifele aeroportuare, finanțarea aeroporturilor și a deschiderii de noi rute de către companiile aeriene - atragerea companiilor de cargo prin acordarea celor mai mari facilități posibile - creșterea capacității de operare -demararea unei activități proprii de cargo prin identificarea unor posibili utilizatori aerieni de cargo - dezvoltarea relațiilor de colaborare cu tour-operatorii prezenți în Arad și în județele vecine, pentru realizarea unor curse charter spre zonele turistice din Europa 	<p>I-II- III</p>	<p>S.C. Aeroportul Arad S.A. Direcția Generală de Transport Aerian</p>
<p>5. Amenajarea căilor navigabile interioare</p>	<p>Amenajarea cursului navigabil pe Mureș de la frontieră până la Alba Iulia și a portului în Municipiului Arad prevăzut prin <i>PATN Secțiunea I Rețele de transport</i> necesită:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizarea unui Studiu de navigabilitate a râului Mureș - realizarea studiului de impact pe cursul inferior al Mureșului a amenajărilor de navigabilitate. 	<p>II- III</p>	<p>Direcția Generală de Transport Naval A.N. Apele Române A.P.M. Arad Parcul Național Lunca Mureșului</p>
<p>6. Dezvoltarea transportului combinat</p>	<p>Modernizarea terminalului Glogovăț-Arad</p>	<p>II</p>	<p>Administrația Locală</p>

7. Modernizarea punctelor de control și trecere a frontierei	Lucrări de modernizare a punctelor rutiere: - Vârșand (Ro) / Gyula – Ungaria- -Turnu (Ro) / Battonya- Ungaria	I	Administrația Locală Direcția Generală de Transport
8. Modernizare și extindere Zona Liberă Arad -Curtici	Lucrări de extindere a zonei libere existente	I	Administrația Locală Direcția Generală de Transport
9.Modernizarea sectorului de transport conform Programului operațional sectorial	Îmbunătățirea protecției mediului, a sănătății umane și a siguranței pasagerilor –axa prioritară 3 prin: -promovarea transportului inter-modal -axa 3.1 -îmbunătățire siguranței traficului pentru toate modurile de transport –axa 3.2 -minimizarea efectelor adverse ale transportului asupra mediului- axa 3.3	I	Administrația Locală Direcția Generală de Transport
4.2.Gospodărirea apelor, sisteme de alimentare cu apă a localităților			
1.Îmbunătățirea alimentării cu apă a localităților	Reabilitarea și extinderea sistemelor de alimentare cu apă în localitățile: Arad, Nădlac, Semlac, Pecica, Sebiș, Fântinele, Tisa Nouă, Frumușeni, Curtici, Macea, Sânmartin, Simand, Olari, Cruceni, Sagu, Vinga, Zădăreni, Chișineu-Criș, Lipova, Zăbrani, Ghioroc, Șiria, Păuliș, Pâncota, Ineu, Mocrea, Sricula, Chereșeu, Tăuț, Bocsig, Mănărau, Craiva, Coroi, Chișlaca, Carand, Hășmaș, Tăgădău, Buteni, Chișindia, Bârsa și Ignești, Moneasa, Dezna și Slatina de Criș, Gurahonț, Iosas, Almaș, Cil, Rădești, Dieci, Iacobini, Mădrigești, Hălmăgel, Vârfirile, Birchiș, Iratoșu, Pregu Mare, Săvârșin, Varădia de Mureș, Grăniceri, Pilu, Zerind, Apateu, Cermei, Sepreuş, Seitin.	II- III	Serviciile publice organizate în cadrul Primăriile localităților Operatorii de servicii de apă și canalizare privați sau cu capital mixt
	Realizarea sistemului centralizat de alimentare cu apă în localitățile: Aluniș, Caporal Alexa, Dorobanți, Sinteia Mică, Cicir, Firiteaz, Fiscut, Hunedoara Timișană, Mailat, Mănăștur, Bodrogu Nou, Călugăreni, Munar, Sânpetru German, Satu Mare, Secusigu, Mișca, Satu Nou, Vânători, Zerindu Mic., Radna, Șoimiș, Chesint, Neudorf, Galsa, Masca, Cladova, Sâmbăteni, Maderat, Iermata, Moroda, Seleuş, Chereuş, Benești, Bochia, Vasile Goldiș, Secaci,	II- III	Serviciile publice organizate în cadrul Primăriile localităților Operatorii de servicii de apă și canalizare privați sau cu capital mixt

	Ciunțești, Mărăuș, Rogoz de Beliu, Siad, Șugag, Stoinești, Tălmaci, localitățile din comuna Hășmaș, Avram Iancu, Berindia, Cuied, Păulian, Păiușeni, Vășoia, Minead, Buhai, Laz și Neagra, Dulcele, Feniș, Mustești, Valea Mare, Zimbru, Joia Mare, Cociuba, Crocna, Roșia, Revetiș, Buceava Șoimuș, Secaș, satele comunei Pleșcuța., Târnăvița, Tohești, Lunșoara, Sârbi, toate satele comunelor Hălmagiu și Vârfurile, excepție reședințele de comună, Bacău de Jos, Bata, Bulci, Tela, Căpâlnaș, Ostrov, Virismort, Cărpioara, Valea Mare, Șistarovăț, Ususău, Conop, Bârzava, Petriș, Zărând.		
2. Îmbunătățirea canalizării și epurării apelor uzate în localități	Reabilitarea și extinderea sistemelor de canalizare existente în localitățile: Arad, Vladimirescu, Sântana, Lipova, Radna, Șoimuș, Ineu, Pecica, Curtici, Nădlac, Pâncota, Chișineu Criș, Sebiș, Vinga, Seitin.	II- III	Serviciile publice organizate în cadrul Primăriile localităților Operatorii de servicii de apă și canalizare privați sau cu capital mixt
	Realizarea sistemului de canalizare și epurare în localitățile: Mândruloc, Cicir, Horia, Zădăreni, Felnac, Sofronea, Andrei Șaguna, Zimandu Nou, Zimandu Cuz, Sânleani, Caporal Alexa, Olari, Mocrea, Sicala, Bocsig, Colonia Bocsig, Beliu, Tăgădău, Caporal Alexa, Olari, Macea, Sânmartin și Doronbanți, Seleuș, Gâlsa, Masca, Siria, Târnova, Nădab, Socodor, Buteni, Păuliș, Barațca, Cladova, Ghioroc, Cuvin, Covăsint, Apateu, Sepreuș, Cermei, Somoșcheș, Secugiu, Sânpetru German, Vinga, Simand, Semlac, Seitin, Zăbrani, Sagu, Gurahonț.	III	Serviciile publice organizate în cadrul Primăriile localităților Operatorii de servicii de apă și canalizare privați sau cu capital mixt
3. Dezvoltarea durabilă a gospodăririi apei	Măsurile structurale pentru dezvoltarea amenajării bazinelor hidrografice vor fi prevăzute în Schema Directoare de Amenajare a Bazinului Hidrografic	II	Administrația Națională „Apele Române” – Direcțiile Apelor Mureș și Crișuri, Direcția Apelor Banat

4.3.Amenajări pentru agricultură- lucrări de îmbunătățiri funciare			
<p>1. Îmbunătățirea activității în domeniul îmbunătățirilor funciare</p>	<p>Modernizarea și reabilitarea sistemelor de îmbunătățiri funciare :</p> <ul style="list-style-type: none"> - întreținerea și extinderea amenajărilor de <i>desezare</i>: decolmatarea canalelor de desecare, întreținerea gurilor de descărcare, întreținerea stațiilor de pompare – evacuare în amenajările Canalul Morilor – 16836 ha, Țiganca - 64 ha, Vinga -163 ha, Nădlac-Seitin - 820 ha, Mureșel Mal Drept - 13610 ha, Ier Arad Frontieră - 32918 ha, Crac Nădlac - 13104 ha, Teuz - 55780 ha, Aranga Secusigiu - 5817 ha, Chiser-Poganier - 17008 ha, Cișher - 9902 ha, Budier - 20316 ha, Hanios-Vârsand - 24374 ha, Pil Vârsand - 3402 ha, Cermei-Tăut - 4924 ha, Colector-Oradea - 417 ha, Gut - 3809 ha, Ineu-Bocsig - 950 ha. - extindere, reabilitare și modernizare a amenajărilor existente de <i>irigații</i>, creșterea gradului de utilizare a irigațiilor, întreținerea sistemelor de irigație existente, decolmatarea canalelor și curățirea acestora de vegetație în amenajările Semnac Pereg - 8622 ha, Fântânele Șag - 7144 ha, Păuliș Matca - 4138 ha, Mureșel Ier - 3095 ha, Neudorf -962 ha, Cermei-Sicula - 242 ha, Canalul Morilor - 156 ha, Chișindia-Buteni 131 ha. - întreținere și reabilitare pe suprafețele amenajate cu <i>lucrări complexe de irigații și desecare</i> care funcționează alternativ; aplicarea în regim complex a lucrărilor de desecare – drenaj și irigații în scopul ameliorării procesului de sărăturare a solului Canalul Morilor – 16992 ha.; - extinderea, reabilitarea și consolidarea suprafețelor amenajate cu lucrări de combatere a eroziunii solului din amenajările: Cermei-Tauț–1097 ha., Chișindia - 703 ha., Chizdia - 324 ha., Bodești - 900 ha., Almaș - 121 ha., Crișul Alb- 4420 ha., Mureș–1987 ha., Mustești–732 ha. 	<p>I- II</p>	<p>Autoritatea Națională de Îmbunătățiri Funciare – sucursala Arad Autoritățile locale</p>

2. Crearea cadrului administrativ necesar îmbunătățirii activității în domeniul îmbunătățirilor funciare	<ul style="list-style-type: none"> - Reevaluarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare și adaptarea lor la cerințele unor noi tehnologii agricole și în special la formele noi de proprietate, prin: <ul style="list-style-type: none"> - promovarea privatizării amenajărilor de irigații prin transferul de la Societatea Națională „Îmbunătățiri funciare”-SA la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații, - stimularea utilizatorilor de irigații în procesul de eficientizare a managementului irigațiilor - stimularea utilizatorilor de apă în a se organiza în asociații (conform Legii nr. 573/2003). 	I- II	Autoritatea Națională de Îmbunătățiri Funciare – sucursala Arad Autoritățile locale
3. Respectarea prevederilor Legii îmbunătățirilor funciare nr. 138/2004	Art.2 (4) Realizarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare la nivel local are loc conform nevoilor autoritatilor publice locale, ale persoanelor juridice și fizice interesate, pe baza programelor zonale și locale de amenajare a teritoriului și în corelare cu strategia sectorială	Permanent	Autoritatea Națională de Îmbunătățiri Funciare – sucursala Arad Autoritățile locale
4.4. Rețele energetice			
4.4.1. Energie electrică			
1. Asigurarea alimentării cu energie electrică a tuturor localităților	Racordarea de rețele electrice a tuturor gospodăriilor neelectrificate prin extinderea rețelelor în zonele mai vechi sau mai nou construite;	I	La cererea beneficiarilor și pe cheltuiala acestora Conform <i>Legii energiei electrice nr.13/2007 și HGR 90/2008</i>
	Trecerea la folosirea pe scară largă a energiilor regenerabile	I	Enel – Banat SDFEE Arad
2. Transportul și distribuția energiei electrice	Modernizarea rețelelor de transport a energiei electrice	I- II	C.N. Transelectrica
	Trecerea liniei LEA 220 Kv Arad – Timișoara la 400 Kv	II	
	Modernizarea și re tehnologizarea stațiilor de transformare de 110 Kv	I	C.N. Transelectrica
	Reabilitarea liniilor electrice aeriene și subterane de 110 Kv (izolatoare din cauciuc siliconic)	I	Enel – Distribuție Banat
	Trecerea instalațiilor de 6 Kv la tensiunea de 20 Kv	I- II	Enel – Distribuție Banat

	Modernizarea / retehnologizarea liniilor electrice aeriene și subterane de medie tensiune	I- II	Enel – Distribuție Banat
	Modernizarea integrală a liniilor electrice aeriene de joasă tensiune și a bransamentelor	I- II	Enel – Distribuție Banat
	Dezvoltarea sistemului de automatizare a distribuției SAD	I	Enel – Distribuție Banat
	Respectarea condițiilor de execuție a unor lucrări în apropierea instalațiilor electrice aflate sub tensiune, în conformitate cu legislația în vigoare.	Permanet	
	Extinderea sistemului de telegestiune și monitorizare a parametrilor de calitate a energiei electrice	I	Enel – Distribuție Banat
4.4.2. Alimentarea cu energie termică			
1. Alimentarea cu energie termică în municipiul Arad	Continuarea și finalizarea reabilitării sistemului centralizat de alimentare cu energie termică (SACET) la nivelul conductelor de transport, al punctelor termice și al rețelelor secundare	I	Consiliul local municipal
2. Alimentarea cu energie termică în municipiul Arad	Montarea de module termice de nivel de bloc, scara de bloc sau apartament la construcțiile noi care se racordează la SACET	II	Consiliul local municipal
3. Alimentarea cu energie termică în municipiul Arad și în localitățile Chișineu Criș, Ineu, Nădlac	Montarea de module termice la nivel de bloc, scara de bloc sau apartament la construcțiile existente care sunt racordate în prezent și care vor rămâne racordate la SACET	III	Consiliul local municipal Consiliile locale
4. Alimentarea cu energie termică în localitățile racordate la SACET (Chișineu Criș)	Reabilitarea sistemului centralizat de alimentare cu energie termică (SACET) la nivelul centralelor termice și al rețelelor termice	I-II	Consiliile locale
5. Alimentarea cu energie termică în localitățile fără distribuții de gaze, în care clădirile au fost racordate la SACET care au fost desființate sau cu numeroase apartamente debransate (Curtici, Ineu, Nădlac, Sebiș)	Montarea de centrale termice de bloc sau scară de bloc funcționând pe gaze naturale, combustibil lichid sau GPL pentru eliminarea sistemelor improvizate de încălzire a apartamentelor	II	Consiliile locale Asociațiile de proprietari Investitorii privați

6. In toate localitățile în care există locuințe condominiale	Reabilitarea termică și, dacă este cazul, funcțională a clădirilor de locuit condominiale	I - II	MDLPL Consiliile locale Asociațiile de proprietari
4.4.3. Alimentarea cu gaze naturale și fluide combustibile			
1. Alimentarea cu gaze naturale în localitățile în care există distribuții de gaze naturale	Extinderea rețelelor de distribuție a gazelor naturale, în paralel cu înlocuirea conductelor cu durată normală de viață expirată	I	DISTRIGAZ SUD S.A. Direcția Regională Distribuție Vest E-ON Gaz Distribuție S.T.G.M.
2. Alimentarea cu gaze naturale în localitățile în care nu există distribuții de gaze naturale dar care sunt amplasate în apropierea conductelor de transport	Inițierea distribuțiilor de gaze naturale și montarea conductelor și instalațiilor de consum pe baza unor studii de fezabilitate în funcție de planurile de dezvoltare prezumate de către investitorii strategici	I	DISTRIGAZ SUD S.A. Direcția Regională Distribuție Vest Firmele autorizate E-ON Gaz Distribuție S.T.G.M.
3. Alimentarea cu gaze naturale în localitățile în care nu există distribuții de gaze naturale și care sunt amplasate în afara zonelor din apropierea conductelor de transport	Inițierea distribuțiilor de gaze naturale și montarea conductelor și instalațiilor de consum pe baza unor studii de fezabilitate în funcție de planurile de dezvoltare prezumate de către investitorii strategici	II -III	DISTRIGAZ SUD S.A. Direcția Regională Distribuție Vest Firmele autorizate E-ON Gaz Distribuție S.T.G.M.
4. Rețelele de transport gaze naturale	Extinderea rețelelor în funcție de realizarea zonelor de dezvoltare, parcuri industriale, tehnologice <ul style="list-style-type: none"> • Valea Mureșului • Valea Crișului Alb 	I -II -III	SNTGN TRANSGAZ SA DISTRIGAZ SUD S.A. Direcția Regională Distribuție Vest Firmele autorizate
5. Respectarea distanțelor de siguranță a noilor clădiri față de conductele de transport gaze naturale, întreținerea lor corespunzătoare pentru evitarea accidentelor	In zonele tranzitate de conductele de transport a gazelor naturale se va cere avizul înainte de începerea oricăror lucrări administratorului de rețele Localitățile în care E-ON Gaz Distribuție STGM deține în întreținere și exploatare rețele de gaze naturale sunt: Arad, Vladimirescu, Horia, Cicir, Mândruloc, Fântânele, Zădăreni, Livada, Sânleani, Sântana, Nădlac, Pecica, Chișineu Criș	Permanent	Consiliile locale SNTGN TRANSGAZ SA E-ON Gaz Distribuție S.T.G.M. - Exploatarea Teritorială Arad

6. Respectarea distanțelor de siguranță față de conductele de transport țiței	In zonele tranzitate de conductele de transport țiței se va solicita avizul societății CONPET S.A. PLOIEȘTI, unicul concesionar al SNTTGCE (zona orașului Pecica)	Permanent	CONPET S.A. PLOIEȘTI Consiliile locale
4.4.4.Surse regenerabile de energie			
1.Implementarea energiei solare pentru prepararea apei calde menajere	In localitățile din zonele de șes și de deal ale județului	Etapa I	Consiliile locale Investitorii particulari
2.Implementarea energiei solare pentru încălzirea și pentru prepararea apei calde menajere, precum și pentru producerea energiei electrice cu celule fotovoltaice	In localitățile din zonele de șes și de deal ale județului	II -III (10-20 ani)	Consiliile locale Investitorii particulari
3.Dezvoltarea sistemelor de utilizare a apelor geotermale	In localitățile cu zăcăminte exploatabile de ape geotermale, aflate în zona de vest a județului	I-II	Consiliile locale Investitorii particulari
4.Dezvoltarea sistemelor de utilizare a biomasei, cu accentul pe producerea și arderea peleților de lemn	In toate localitățile, cu accentul pe zonele de exploatare forestiere, cu condiția înființării de plantații dedicate acestui scop pentru evitarea creșterii presiunii asupra ecosistemelor forestiere valoroase.	I-II	Consiliile locale Investitorii particulari
5.Intocmirea studiilor și proiectelor pentru amplasarea turbinelor eoliene	Studierea terenului pentru găsirea amplasamentelor adecvate din punct de vedere a constanței direcției, vitezei vântului, posibilităților de utilizare și protecției mediului.	I	Consiliile locale Investitorii particulari Autoritatea de mediu ENEL
6.Montarea experimentală a turbinelor eoliene	In zonele care corespund din punct de vedere al regimului vânturilor și al protecției mediului.	I	Consiliile locale Investitorii particulari Autoritatea de mediu ENEL
7.Montarea turbinelor eoliene pentru alimentarea unor consumatori mai importanți și racordarea la SEN.	In zonele care corespund din punct de vedere al regimului vânturilor și al protecției mediului.	II -III	Consiliile locale Investitorii particulari Autoritatea de mediu ENEL

4.5.Rețele de telecomunicații			
1. Îmbunătățirea rețelelor de telecomunicații	Continuarea programului de extindere și modernizare a rețelei de comunicații în vederea sporirii accesului la serviciile universale de telecomunicații	I- II	Romtelecom Direcția de Telecomunicații Arad
	Creșterea gradului de digitizare a rețelei	I	Romtelecom Direcția de Telecomunicații Arad
	Continuarea procesului de ridicare a gradului de telefonizare a localităților județului concomitent cu îmbunătățirea calității serviciilor prestat	I- II	Romtelecom Direcția de Telecomunicații Arad
	Introducerea pe scară largă a unor servicii de „bandă largă”, internet, transmisii date	I- II	Romtelecom Inspectoratul școlar județean
	Continuarea programului vizând dotarea fiecărei școli cu cel puțin un calculator cu acces la internet	I	
	Instalarea de telecentre în cadrul programului național de implementare a serviciului universal (comunele Vârfurile, Craiova	I	Romtelecom

5.ZONIFICAREA TERITORIULUI

1. Asigurarea unei structuri echilibrate de utilizare a teritoriului, prin valorificarea superioară și eficientă a resurselor zonale în scopul atenuării dezechilibrelor de dezvoltare teritorială.	Zona de vest: - Diversificarea producției agricole prin creșterea productivității terenurilor, creșterea varietății producției vegetale, relansarea sectorului zootehnic; - Diversificarea serviciilor prin dezvoltarea serviciilor de transport și a celor conexe în localitățile adiacente rețelei majore rutiere și feroviare: Arad, Curtici, Nădlac, Pecica, Iratoșu, Dorobanți, Pilu, Grăniceri; Chișineu Criș, Șimand, Socodor, Zerind, Sinteza Mare, Sepreuş Apateu, Mișca, Zimandu Nou, Livada, Șofronea, Vinga, Șagu, Semlac,	I –II- III	Consiliul județean Consiliile locale Direcția pt.Agricultură și DR Arad (MADR) Societatea Națională de Îmbunătățiri Funciare – sucursala Arad DSA Investitori privați
---	---	------------	---

	<p>Secușigiu, Seitin;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea industriei extractive în condiții de performanță (Pecica, Turnu) - Crearea de parcuri industriale și tehnologice în Arad și localitățile Pecica, Chișineu Criș; <p>Dezvoltarea centrelor de cercetare-dezvoltare- inovare în Municipiul Arad.</p>		
	<p>Zona Podgoria Aradului</p> <ul style="list-style-type: none"> - relansarea economică a Podgoriilor prin atrageri de capital, modernizare, marketing - dezvoltarea turistică a localităților, prin turism uval și cultural. Obiective: Muzeul viei și al vinului Ghioroc (castelul Grassalkovich), Muzeul tramvaiului electric, Muzeul apicol Miniș, Cetatea Șiria, Castelul Bohus (Șiria), Castelul Solymosy (Mocrea), Muzeul Ioan Slavici și Emil Monția (Șiria) cramele vechi din Miniș, - sprijinirea formelor complexe de învățământ-cercetare-dezvoltare în Stațiunea de cercetări viticole Miniș - îmbunătățirea infrastructurii de transport; relansarea formelor originale de transport- reabilitarea traseului tramvaiului electric, transport naval pe Mureș, ciclism și alte forme tradiționale. 	I –II- III	<p>Consiliul județean Consiliile locale DR Arad (MADR) DSA Investitori privați ANP Mureș Direcția Regională de Drumuri și Poduri Timișoara</p>
	<p>Zona Codru Moma</p> <ul style="list-style-type: none"> - susținerea dezvoltării orașului Sebiș prin măsuri de relansare economică și creștere a gradului de echipare tehnică și de servicii - creșterea capacităților turistice și dezvoltarea serviciilor conexe (Moneasa, Dezna) - promovarea meșteșugurilor și dezvoltarea ramurilor industriale legate de prelucrarea produselor agricole/ale pădurii/ lemnului și valorificarea lor în turism; - încurajarea activităților zootehnice în localitățile care dețin 	I –II- III	<p>Consiliul județean Consiliile locale DR Arad (MADR) DSA, ITRSV Oradea Investitori privați Direcția Regională de Drumuri și Poduri Timișoara</p>

	<p>importante suprafețe de pășuni și fânețe: Gurahonț, Hășmaș, Moneasa, Carand, Dezna, Archiș</p> <ul style="list-style-type: none"> - practicarea unei silviculturi durabile; - dezvoltarea transportului între localități și păstrarea drumurilor în stare de viabilitate, dezvoltarea serviciilor de sănătate, învățământ, protecție a persoanelor în vârstă - valorificarea turistică a potențialului cultural și etnografic prin dezvoltarea capacităților de cazare de mici dimensiuni și a serviciilor conexe, în toate comunele 		
	<p>Zona sud-estică</p> <ul style="list-style-type: none"> - creșterea rolului teritorial al orașului Lipova și dezvoltarea localităților cu rol de echilibru în rețeaua de localități: Bârzava, Săvârșin; - îmbunătățirea accesibilității localităților de pe malul stâng al Mureșului (comuna Ususău) prin construirea unui pod la Bârzava; - relansarea activităților agricole tradiționale în Zona Dealurilor Cigherului, Agriului, Cuedului, cultivarea pomilor fructiferi și a vitei de vie (Buteni, Bârsa, Șilindia, Târnova, Tauț, Chișindia). - încurajarea activităților zootehnice în localitățile care dețin importante suprafețe de pășuni și fânețe: Bârzava, Tauț, Săvârșin, Petriș, Brazii, Pleșcuța, Vârfurile, Hălmagiu, Hălmăgel, Șiștarovăț - dezvoltarea activităților industriei prelucrătoare și sprijinirea activităților de construcții în puncte apropiate de traseul autostrăzii; - diversificarea serviciilor prin dezvoltarea celor legate de transport odată cu realizarea culoarelor majore de infrastructură rutieră și feroviară; - sprijinirea dezvoltării turismului prin modernizarea și extinderea capacităților turistice și de servicii în stațiunea 	I –II- III	<p>Consiliul județean Consiliile locale DR Arad (MADR) DSA, ITRSV Oradea Investitori privați Direcția Regională de Drumuri și Poduri Timișoara ANP Mureș</p>

	<p>Lipova, precum și dezvoltarea agroturismului în localitățile rurale;</p> <ul style="list-style-type: none"> - măsuri concertate de stopare a declinului demografic, prin crearea de locuri de muncă, dezvoltarea serviciilor sociale, îmbunătățirea condițiilor de viață în localități; - protecția mediului natural fragil îndeosebi în activitățile generate de construcția autostrăzii și de dezvoltare a zonelor de agrement/turistice; - măsuri de prevenirea și protecția terenurilor față de factorii de risc natural(alunecări de teren, inundații, combaterea eroziunii solurilor); - lucrări specifice de amenajare hidrografică a albiei Mureșului 		
	Realizarea parteneriatelor între localitățile din zona periurbană a municipiului Arad	I- II	Consiliile locale
	Realizarea de parteneriate bazate pe voluntariat între localitățile urbane Arad, Pâncota, Sântana, Ineu, Pecica, Curtici, Lipova pentru crearea unui sistem urban policentric eficient, bazat pe complementaritate	I –II- III	Consiliile locale
	Realizarea de parteneriate în cadrul <i>Programului de cooperare teritorială europeană transfrontalieră Ungaria-România 2007-2013</i> , privind cooperarea în regiunea de graniță dintre cele două țări, în domeniile infrastructura de transport și de comunicații, protecția mediului înconjurător, dezvoltarea economică și socială .	I –II- III	Consiliul județean Consiliile locale
2.Reglementarea si controlului dezvoltării în teritoriu a localităților	Controlul extinderii intravilanelor de-a lungul arterelor de circulație- în zona axului Pâncota- Lipova prin documentațiile de urbanism	I- II	Consiliul județean Consiliile locale
	Controlul extinderii intravilanelor în localitățile din zonele cu potențial turistic prin realizarea documentațiilor de urbanism PUG, PUZ	I- II	Consiliul județean Consiliile locale
	Reabilitarea platformelor industriale existente și extinderea controlată a zonelor destinate industriei și serviciilor (PUG, PUZ)	I- II	Consiliile locale

II. STRUCTURA SOCIO-DEMOGRAFICĂ

1. Creșterea reală a gradului de urbanizare și reducerea migrației din zonele urbane	Oportunități diversificate de angajare, atât pentru populația urbană, cât și rurală	III	Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă
	Crearea unor servicii integrate de informare, orientare și consiliere privind piața muncii și asigurarea calității și accesului locuitorilor din rural la aceste servicii	II	Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Consiliul Județean Primăria UAT
	Dezvoltarea unor programe de formare și reconversie profesională în domenii căutate pe piața muncii	I	Inspectoratul Școlar Județean Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă
	Facilități pentru atragerea populației pensionate în desfășurarea unei activități economice și după intrarea legală în inactivitate, mai ales în zonele cu îmbătrânire demografică (în jumătatea estică a județului, îndeosebi în comunele: Hălmăgel, Pleșcuța, Tăut, Bata, Chisnidia)	I	Intituția Prefectului Arad Casa județeană de pensii și asigurări sociale Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă
	Construirea/modernizarea infrastructurii de utilități (apa potabila, canalizare, gaze)	II	Sistemul de Gospodărire a Apelor SC Gaz Vest SA Arad Sc. Electrica SA Arad Consiliul Județean Primăria UAT
	Creșterea cantitativă și calitativă a serviciilor educaționale oferite familiilor tinere (mai ales pentru instituționalizarea copiilor de până la 7 ani)	II	Consiliul Județean Consiliile locale Inspectoratul Școlar
	Reconcilierea vieții profesionale a femeilor cu viața de familie – flexibilizarea programului de muncă pentru familiile cu copii, înființarea de creșe etc.	I	<u>Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse</u>
	Construirea/modernizarea unor centre pentru activități de timp liber , sport și întreținere a sănătății	I	Direcția de Sănătate Publică Arad Consiliul Județean Consiliile locale

2. Creșterea accesibilității populației la servicii medicale și de asistență socială	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii spitalicești de bază, respectiv a spitalelor și dispensarelor, mai ales a celor din rural	II	Direcția de Sănătate Publică Consiliul Județean Primăria UAT
	Asigurarea asistenței medicale calificate prin atragerea medicilor (în special generaliști) în mediu rural rural (de ex. în comunele Ignești și Șiștarovăț, unde nu sunt medici de familie)	I	Direcția de Sănătate Publică Consiliile locale
	Reabilitarea unor unități pentru servicii sociale, pe tipuri de centre: multifuncționale și rezidențiale (cantine, cămine de bătrâni, centre sociale pentru copiii abandonți/persoane cu dizabilități, în special în localitățile cu grad ridicat de sărăcie (toate orașele)	II	Direcția de Sănătate Publică Inspectoratul de Stat Teritorial pentru Persoanele cu Handicap Consiliul Județean
	Crearea unor unități mobile echipate pentru intervenții de urgență, nu numai terestre, ci și aeriene	I	Direcția de Sănătate Publică
	Dotare cu echipamente adaptate situației beneficiarilor de servicii oferite de centre, inclusiv echipamente pentru persoane cu dizabilități	I	Direcția de Sănătate Publică Inspectoratul de Stat Teritorial pentru Persoanele cu Handicap Consiliul Județean Consiliile locale
3. Dezvoltarea sistemului educațional în scopul obținerii unor resurse umane de calitate	Reabilitarea școlilor, liceelor și a centrelor universitare și dotarea acestora cu tehnică de calcul competitiv și de tehnologie corespunzătoare pentru a ține pasul cu progresul științific și tehnic	I	Inspectoratul Școlar Consiliul Județean Consiliile locale
	Dezvoltarea unor programe de formare profesională în domenii căutate pe piața muncii	I	Inspectoratul Școlar Județean Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă

	Implementarea unor mecanisme de monitorizare a inserției absolvenților pe piața muncii în vederea ajustării ofertei educaționale în concordanță cu evoluțiile de pe piața muncii	II	Inspectoratul Școlar Județean Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă
	Crearea unor servicii integrate de informare, orientare și consiliere a forței de muncă și asigurarea accesului la aceste servicii	II III	Inspectoratul Școlar Județean Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Consiliul Județean Consiliile locale
4.Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă în activități economice viabile	Diversificarea pachetului de măsuri active adresate tinerilor și șomerilor de lungă durată;	I II	AJOFM Arad, parteneri economici, sociali
	Facilitarea accesului la oportunități de formare profesională în vederea creșterii nivelului de calificare a forței de muncă, actualizarea continuă și adaptarea competențelor, pentru a face față concurenței într-o economie aflată pe calea globalizării;	II	AJOFM Arad, parteneri economici, sociali
	Alocarea în continuare a unor sume din bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru promovarea mobilității ocupaționale și geografice;	I II	AJOFM Arad,
5.Combaterea disparităților teritoriale privind ocuparea	Dezvoltarea infrastructurii locale și județene de transport și afaceri;	II	CL, actori economici,
	Diminuarea discrepanțelor dintre cele două medii de rezidență în ceea ce privește accesul la educație și calitatea învățământului și pregătirea tehnică și profesională; -Sprijinirea înființării IMM-urilor în mediul rural.	II	CL, actori economici, ISJ Arad
6.Dezvoltarea sistemului educațional în concordanță cu cererea pieței muncii	Elaborarea unui sistem de asigurare a calității în învățământul profesional și tehnic, aliniat modelului european;	II III	ISJ Arad Consiliul Județean
	Creșterea flexibilității și adaptabilității ofertei școlilor profesionale și tehnice în raport cu solicitările mediului economic și cu evoluțiile pieței muncii;	II III	ISJ Arad Consiliul Județean Parteneriate public-privat

	Formarea și dezvoltarea resurselor umane din învățământul tehnic și profesional (profesori, directori, parteneri sociali) prin participarea la stagii de formare;	II	ISJ Arad Consiliul Județean, actori economici
7.Crearea și asigurarea funcționalității unor parteneriate între unitățile de învățământ profesional și tehnic și agenții economici	Identificarea agenților economici semnificativi din județ pentru fiecare tip de activitate economică;	Anual	ISJ Arad AJOFM Arad Parteneriate public-privat
	Organizarea de seminarii, conferințe la nivel județean și local între actorii acordurilor de colaborare, pentru promovarea mecanismelor unor colaborari eficiente între aceștia;	I	
	Stabilirea, în colaborare cu partenerii economici și sociali, a cadrului calificărilor cerute de piață;	Anual	
	Organizarea de acțiuni de conștientizare a necesității de parteneriat în domeniul învățământului profesional și tehnic (exemple de bune practici, vizite la agenții economici, târguri de locuri de munca, etc.)	Anual	
	Semnarea de protocoale/acorduri/convenții/ contracte de parteneriat între școli profesionale și tehnice și angajatori;	Anual	
8.Dezvoltarea unui sistem informațional pentru planificarea ofertei educaționale în concordanță cu cerințele pieței muncii	Realizarea unei infrastructuri de comunicații și achiziționarea soft-ului pentru administrarea bazei de date; Realizarea unor baze de date la nivel județean	I	ISJ Arad AJOFM Arad
	Actualizarea periodică a studiilor economice și analizarea tendințelor de dezvoltare ca bază pentru fundamentarea ofertei educaționale;	I	
	Instruirea administratorilor locali și a utilizatorilor;	I	

III. STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR

1. Agricultura, silvicultura, piscicultura			
1.1. Agricultura			
1. Valorificarea durabilă a potențialului natural	Reducerea caracterului cerealist al agriculturii, în sensul diversificării producției vegetale prin creșterea suprafețelor cultivate cu plante caracterizate printr-un nivel superior de intensivitate: plante tehnice, plante pentru alte industrializări, cu deosebire a sfecei de zahăr, plantelor pentru nutreț etc.;	I- II	Direcția Agricolă și DR Arad (MADR)
	Stimularea producătorilor agricoli de a cultiva plante pentru producerea de biodiesel (rașiță, floarea soarelui, soia);		MADR
	Dezvoltarea viticulturii în zonele tradiționale –arealul Pâncota, Păuliș, acolo unde se întâlnesc condiții naturale deosebit de favorabile;	I- II	Direcția Agricolă Arad (MADR)
	Dezvoltarea sectorului zootehnic prin valorificarea pășunilor și fânețelor naturale existente în partea centrală și vestică a județului, concomitent cu respectarea regimului de protecție a ariilor protejate;	I	Direcția Agricolă și DR (MADR)
	Cultivarea suprafețelor arabile abandonate;	I	
	Îmbunătățirea raportului dintre producția vegetală și animală;	I- II	Direcția Agricolă Arad (MADR)
2. Creșterea capacității productive a terenurilor agricole	Monitorizarea stării de calitate a terenurilor agricole;	I	OSPA Arad
	Extinderea măsurilor de îmbunătățiri funciare;	I	
	Refacerea și valorificarea sistemelor de îmbunătățiri funciare deja existente;	I	
	Lucrări de combatere și prevenire a eroziunii solurilor;	I	
	Lucrări de prevenire și combatere a excesului de umiditate și a inundațiilor;	I	
	Corectarea reacției acide a terenurilor;	I- II	OSPA Arad

	Lucrări de stabilizare a alunecărilor de terenuri (captări de izvoare de coastă, executarea de rigole de scurgere, etc.) - în zonele Șistarovăț, Cuvejdia, Dorgoș, Tauț, Minișel, Șilindia, Hălmagiu, Hălmăgel, Hășmaș, Archiș-Nermeș, Crocna, Vârfuri;	II- III	OSPA Arad
	Creșterea fertilității solurilor agricole cu respectarea tehnicilor de aplicare destinate protecției mediului natural și utilizarea tehnicilor de agro-mediu;	I- II	OSPA Arad
	Refacerea ecologică a terenurilor degradate;	I- II	APM Arad
	Reducerea și limitarea poluării provenite de la dejecțiile animalelor din diferite ferme;	I- II	
3.Implementarea unui management integrat al calității solului	<p>Prevenirea declanșării unor fenomene de degradare și ameliorarea limitărilor existente în vederea menținerii stării de fertilitate a solurilor în funcție de clasa de calitate a solurilor: <i>Pentru Clasa III-a. Terenuri cu limitări moderate în cazul utilizării ca arabil (198.904 ha. – 38,9%).</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - măsuri de control și menținere a nivelului apei freatice la 1,5-2 m adâncime. - eliminarea excesului freatic prin canale și rigole de scurgere și utilizarea unui sortiment de culturi amelioratoare și tolerante la excesul de umiditate. - măsurile ameliorative de agrotehnica antierozională. - lucrări de nivelare-modelare pentru atenuarea neuniformităților. - menținerea nivelului apei freatice la 1,5-2 m adâncime, și lucrări de desecare. - amendarea cu calcar a solului pentru corectarea reacției acide. - ameliorarea solurilor sărăturate (controlul apei freatice, spălarea sărurilor solubile, amendarea cu fosfogips, culturi tolerante la sărăturare și altele). <p><i>Pentru Clasa IV-a. Terenuri cu limitări severe în cazul utilizării ca arabil (60.495 ha. – 11,8%).</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - drenaj superficial și culturi amelioratoare și tolerante la 	I-II-III	Oficiul Județean de Studii Pedologice și Agrochimice Societatea Nationala de Imbunatatiri Funciare – Sucursala Arad

	<p>excesul de umiditate.</p> <ul style="list-style-type: none"> - coborârea nivelului apei freatice la 1,5-2 m adâncime. - ameliorare a solurilor sărăturate. - lucrări de afânare care trebuie repetate la cel puțin 3-4 ani. - aplicarea agrotehnicii antierozionale și luarea de măsuri specifice de protecție și ameliorare, ca stingerea torenților, baraje, împăduriri și altele. - practicarea de culturi specifice solurilor nisipoase. <p><i>Pentru Clasa V-a. Terenuri cu limitări foarte severe, nepretabile ca atare la arabil, vii, livezi (63.146 ha- 12,3%)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - folosirea terenurilor de pe versanții muntoși ca fâneată sau pentru împădurire - folosirea ca pășune s-au fâneată și împădurire pentru protecția malurilor pe terenurile din luncile râurilor, câmpie, zona dintre diguri <p><i>Pentru Clasa VI-a. Terenuri cu limitări extrem de severe, nepretabile ca atare la arabil, vii, livezi (31.461 ha. 6,2%)</i></p> <p>Amendamente cu fosfogips pe solurile formate pe depozitele fluviale predominant argiloase și dificil de ameliorat.</p>		
4. Dezvoltarea serviciilor productive în agricultură	Creșterea gradului de mecanizare în agricultură prin sporirea numărului de tractoare și mașini agricole;	II	Direcția Agricolă și DR Arad (MADR)
	Dezvoltarea serviciilor de întreținere și reparații autolajelor agricole	II	
	Limitarea folosirii tracțiunii animale și a muncii manuale pentru efectuarea lucrărilor agricole;	II	
	Sprrijinirea micilor producători agricoli în vederea aplicării noilor tehnologii de producție;	II	
	Creșterea consumului de îngrășăminte minerale și organice pentru asigurarea productivității ridicate pe terenurile cultivate; promovarea utilizării îngrășămintelor naturale;	I	Direcția Agricolă și DR Arad (MADR)

	Aplicarea de îngrășăminte chimice și pesticide pe baza unor studii agrochimice (conform unui studiu efectuat de ICPA au fost identificate șase regiuni vulnerabile la poluarea cu nitrați din surse agricole: comunele Bocsig, Ghioroc, Macea, Pecica, Sintana și Zarand).	I	OSPA Arad
	Refacerea sistemelor de irigații și creșterea suprafețelor efectiv irigate;	I	Direcția Agricolă și DR Arad (MADR)
	Gestionarea resurselor de apă în agricultură;	I	SNIF
5. Creșterea competitivității sectorului agricol	Creșterea dimensiunii teritoriale a exploatațiilor agricole;	I -II	MADR
	Reducerea ponderii populației ocupate în agricultură;	II	MADR
	Elaborarea unor programe speciale privind transferul managementului fermelor agricole de la persoane vârstnice (peste 65 ani) la persoanele tinere;	I -II	MADR
	Transformarea fermelor de semisubzistență, dar care și comercializează o parte din producție, în exploatații comerciale viabile;	I- II	
	Asocierea producătorilor agricoli în societăți cooperative pentru cultivarea pământului și creșterea animalelor;	II	MADR
	Formarea profesională a deținătorilor de exploatații individuale;	I	ANCA, CEFIDEC
	Organizarea unor centre de asistență tehnică și consultanță privind realizarea proiectelor pentru persoanele care inițiază activități pe cont propriu (cunoștințe economice, management, legislație agrară etc.);	I	
	Crearea unui sistem de stimulente speciale pentru populația agricolă în scopul de a diversifica activitățile în cadrul fermei agricole individuale;	I- II	MADR
	Sporirea calității și securității alimentelor;	I	MADR
Compensarea costurilor suplimentare apărute datorită respectării standardelor de mediu/de sănătate/de bunăstare;	I- II	MADR	
6. Stimularea activității în domeniul agriculturii ecologice	Acordarea de stimulente pentru practicarea acestui tip de agricultură;	I	Guvernul României
	Informarea și promovarea producătorilor agricoli;	I	

	Sprijinirea producătorilor agricoli pentru a comercializa produsele ecologice, cu deosebire în țările UE;	I- II	Guvernul României
7. Valorificarea locală a resurselor agricole	Încurajarea prestării activităților de transformare și preindustrializare a producției agricole;	I- II	MADR
	Crearea de centre de prelucrare a produselor agricole tradiționale în localitățile de proveniență;	I- II	MADR
8. Practicarea unei agriculturii durabile	Informarea și susținerea micilor producători agricoli să respecte prevederile codurilor de bune practici agricole și de mediu și să folosească practici agricole „prietenoase” cu mediul;	I	ANCA, CEFIDEC
1.2.Silvicultura			
1. Extinderea suprafeței terenurilor cu vegetație forestieră	Sprijinirea, sub raport tehnic și cu material de împădurire, în vederea executării de împăduriri în zonele deficitare în vegetație forestieră (partea vestică a județului Arad);	I- II	DSA, ITRSV Oradea
	Extinderea suprafeței pădurilor și a altor categorii de vegetație forestieră, pe terenurile degradate, situate în afara fondului forestier (este cazul terenurilor situate în pantă, afectate de alunecări de teren, de eroziunea în adâncime);	I- II	
	Sprijinirea realizării de plantații forestiere pe terenuri scoase din circuitul agricol în concordanță cu cerințele silviculturii durabile;	I- II	
2. Creșterea eficacității funcționale a ecosistemelor forestiere	Modernizarea sistemului de monitorizare permanentă a stării pădurilor, inclusiv a pădurilor aflate în proprietate privată;	I- II	DSA ITRSV Oradea
	Îmbunătățirea stării de calitate a pădurilor prin extinderea lucrărilor de îngrijire corespunzătoare (combaterea biologică a dăunătorilor, extinderea regenerării naturale prin aplicarea tratamentelor intensive adecvate, protecția calității solurilor forestiere, regenerarea și protecția pădurilor afectate de inundații) ex. în anul 2007, 128,9 mii ha de pădure erau afectate de o serie de factori biotici, cele mai mari suprafețe aparțin Direcției Silvice, dar și Ocoalelor Silvice Private „Zărandul” și „Codrii Iancului”;	I- II	DSA

	Selectarea și promovarea de biotipuri de arbori rezistenți la adversitatea și extinderea utilizării acestora în lucrările de regenerare a pădurilor;	I- II	DSA ITRSV Oradea
3. Reconstrucția pădurilor necorespunzătoare ecologic și economic	Extinderea lucrărilor de amenajare complexă a bazinelor hidrografice torențiale;	I- II	
4. Sprijinirea deținătorilor de terenuri forestiere în vederea gestionării durabile a acestora	Crearea de facilități care să favorizeze asocierea proprietarilor de păduri și/sau integrarea lor în structurile existente de administrație silvică;	I- II	MADR DSA
	Asigurarea asistenței tehnice gratuite deținătorilor particulari de pădure;	I- II	CEFIDEC, DSA
	Crearea de facilități și stimulente pentru proprietarii de terenuri în scopul producerii materialului de reproducere și împăduririi acestora;	I- II	MADR DSA
5. Conservarea biodiversității ecosistemelor forestiere	Informarea proprietarilor despre responsabilitățile și avantajele deținerii de terenuri în ariile protejate (în județul Arad există 3 rezervații forestiere la: Runcu-Grosi, Râul Mare – Halmagel, Prundul Mare – Securigiu);	I- II	DSA, APM Arad
	Promovarea de proiecte de conservarea biodiversității din fondul forestier și de management al ariilor protejate;	I- II	MADR PNLM Consiliile locale Custozii de rezervații
	Inventarierea și protejarea speciilor rare, endemice și periclitate;	I- II	DSA PNLM Custozii de rezervații
6. Dezvoltarea ofertei de servicii și produse ale pădurii altele decât lemnul	Elaborarea planurilor de management cinegetic și piscicol pentru fondurile de vânătoare și pescuit;		DSA ITRSV Oradea
	Înființarea și dezvoltarea unor centre de promovare a afacerilor în sectorul forestier;	I- II	
	Evaluarea zonelor forestiere cu potențial de dezvoltate a silvoturismului;	I- II	
7. Dezvoltarea activităților piscicole	Sprijinirea dezvoltării pisciculturii în localitățile potențial: Nădlac, Șagu, Bogsig, Cermei, Olari	I-II	DADRA (MADR)

2. Industria și construcțiile			
2.1. Industria			
1. Accelerarea procesului de privatizare/restructurare a unităților industriale	<ul style="list-style-type: none"> -Diversificarea metodelor de diminuare a implicării statului în economie -Restructurarea datoriilor societății; -Reconsiderarea competențelor instanțelor de judecată, în ceea ce privește pronunțarea acestora, numai asupra legalității și nu asupra oportunității; -Simplificarea unor proceduri de privatizare; -Scurtarea unor termene procedurale 	II	Consiliul Județean Arad Unitățile industriale Parteneriate public-privat
2. Sprijin pentru investiții necorporale și dezvoltarea asistenței pentru rețelele de întreprinderi și asociațiile profesionale industriale	<ul style="list-style-type: none"> -Susținerea investițiilor intangibile vizând achiziționarea de tehnologii brevete, mărci, licențe și know-how -Susținerea implementării și certificării sistemelor de management al calității -Susținerea dezvoltării și acreditării laboratoarelor de încercări și analize -Sprijin pentru accesul pe noi piețe și internaționalizarea -Consultanță pentru elaborarea proiectelor/planurilor de afaceri, activități de diseminare, informare -Sprijin pentru organizarea de conferințe și târguri -Sprijin pentru integrarea întreprinderilor în cadrul lanțurilor de furnizori și clusterelor 	I	Consiliul Județean Arad Camera de Comerț și Industrie Arad
3. Promovarea investițiilor directe	<ul style="list-style-type: none"> -Înființarea unei agenții pentru investiții, care să fie o filială a Agenției Române pentru Investiții Străine (ARIS) -Elaborarea unor norme ale investitorului -Sprijin pentru investiții de capital în sectorul privat 	II	Camera de Comerț și Industrie Arad
4. Creșterea competitivității produselor industriale	<ul style="list-style-type: none"> -restructurare, re tehnologizarea, modernizare a unităților industriale vechi, marketing performant - specializarea pe sectoare performante și cu tradiție: textile/pielărie, prelucrarea lemnului/mobilă, utilaje de mașini/componente, prelucrarea produselor agricole 	I	Unitățile industriale

5. Sprijinirea activității IMM-urilor	<p>-Stimularea creșterii numerice a IMM-urilor prin sprijinirea societăților nou constituite pe perioada de start- up și sprijinirea societăților pentru a-și menține și dezvolta activitatea.</p> <p>-Creșterea competitivității IMM-urilor prin dezvoltarea aptitudinilor manageriale a conducătorilor pentru a le crește capacitatea decizională și de adaptare la cerințele noi care vor interveni după aderarea la UE</p> <p>-Îmbunătățirea poziției de pe piața internă prin care poate crește competitivitatea IMM-urilor</p> <p>-Dezvoltarea relațiilor internaționale are în vedere accesul la piețe externe și cooperare cu firme din străinătate</p> <p>-Transfer tehnologic, cercetare, dezvoltarea inovării tehnologice.</p> <p>-Informatizarea activității. Informația și capacitatea de comunicare sunt considerate a fi principalii factori care vor determina creșterea economică în deceniul următor.</p>	II	Camera de Comerț și Industrie a județului Arad
6. Asigurarea compatibilității tehnologiilor și produselor industriale cu exigențele de protecție a mediului înconjurător	<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea produselor și tehnologiilor „curate” - Economisirea și utilizarea eficientă a energiei - Amenajarea și reabilitarea zonelor industriale poluate și neutilizate - Reducerea impactului negativ asupra mediului generat de centralele de energie electrică și termică învechite precum și de către alți poluatori - Gestionarea deșeurilor menajere și industriale 	III	APM Arad Electrica Banat
7. Îmbunătățirea infrastructurii de afaceri prin crearea de situri tehnologice și industriale	<ul style="list-style-type: none"> -Dezvoltarea incubatoarelor de afaceri și a altor infrastructuri de afaceri - Înființarea de parcuri industriale, parcuri tehnologice și științifice - Promovarea de documentații pentru declararea unor unități administrativ-teritoriale ca zone defavorizate - Crearea de zone industriale și zone de dezvoltare economică în centrele urbane mici și în mediul rural 	II	Consiliul Județean Arad Consiliile Locale

8. Valorificarea și dezvoltarea resurselor umane din sectorul industrial	<ul style="list-style-type: none"> - Însușirea de noi abilități - Perfecționare și specializare în muncă pentru flexibilizarea forței de muncă - Echilibrarea cererii și ofertei pe piața forței de muncă 	I	AJOFM Arad
9. Îmbunătățirea infrastructurii energetice și valorificarea resurselor regenerabile de energie	<ul style="list-style-type: none"> - Construirea de noi capacități de producere a energiei electrice și termice, pentru retehnologizarea, modernizarea și reabilitarea celor existente în scopul creșterii eficienței energetice - Extinderea și modernizarea rețelelor de distribuție a energiei electrice și termice, în scopul reducerii pierderilor în rețea și realizarea în condiții de siguranță și continuitate a serviciului de distribuție - Realizarea de investiții în noi capacități de producere a energiei electrice și termice prin valorificarea resurselor energetice eoliene, hidroenergetice, solare, a biomasei, a resurselor geotermale și a combustibililor alternativi și modernizarea celor existente 	II	Administrația publică locală Enel Banat
10. Sprijin pentru dezvoltarea capacității de cercetare/dezvoltare/inovare și reducerea decalajului informațional în regiune	<ul style="list-style-type: none"> - Proiecte de CD în parteneriat între universități/institute de cercetare și întreprinderi industriale - Dezvoltarea de poli de excelență - Proiecte complexe de cercetare care vor atrage participarea specialiștilor internaționali de înalt nivel - Sprijin pentru noi micro-întreprinderi și spin-off-urilor de înaltă tehnologie - Sprijinirea activităților de inovare a micro-întreprinderilor high-tech și a spin-off-urilor high-tech - Susținerea activităților de inovare și CD pentru introducerea în producție de produse, tehnologii sau servicii noi sau perfecționate. - Dezvoltarea inovării în afaceri, producție și modele organizaționale; prin introducerea și dezvoltarea sistemelor integrate de management al afacerii introducerea sistemelor informatice de management 	II	Întreprinderi, administrația publică, universități Consiliul Județean Arad Consiliile Locale

11. Dezvoltarea unui mediu de afaceri viabil și deschis	- Consolidarea unui sistem legislativ stabil simplu, transparent și coerent - Consolidarea unui cadru instituțional adecvat	I	Camera de Comerț și Industrie a județului Arad
12. Dezvoltarea cooperării industriale	- Identificarea și aplicarea unor măsuri specifice de susținere a inițiativelor industriale în acest scop	II	Camera de Comerț și Industrie Arad, unitățile industriale
13. Revitalizarea meșteșugurilor tradiționale	- Sprijinirea diversificării economice în spațiul rural și al revitalizării meșteșugurilor tradiționale - Sprijinirea IMM-urilor, PFA-urilor și asociațiilor de producători din mediul rural cu accent pe revitalizarea meșteșugurilor tradiționale	II	Consiliile locale
14. Revitalizarea economiei orașelor mici	- Redefinirea profilului industrial al orașelor mici într-o viziune integratoare la nivel județean - Dezvoltarea cooperării dintre localitățile județului	II	Consiliile locale Unitățile industriale
2.2. Construcții			
1. Sprijinirea construcției de locuințe	Extinderea și modernizarea fondului de locuințe prin: - Construirea de locuințe sociale pentru familiile cu venituri modeste - Construirea de locuințe individuale în proprietate - Controlul dezvoltării zonelor de locuințe	II	Consiliul Județean Arad Consiliile Locale
	Promovarea modurilor de construire tradiționale și utilizarea materialelor locale		
2. Stoparea migrației externe a forței de muncă în construcții	- Programe destinate reconversiei forței de muncă din construcții - Realizarea de noi locuri de muncă în construcții	II	AJO FM Arad

3.Turismul			
1.Publicarea și promovarea informațiilor privitoare la potențialul turistic natural și antropic	<ul style="list-style-type: none"> -Tipărirea și punerea în circulație a unor broșuri informative gratuite (cu informații despre potențialul turistic natural și antropic arădean, structurate pe localități, zone/areale turistice, muzee etc.); -Tipărirea și punerea în vânzare a unor materiale informative (hărți, broșuri, monografii, albume, postere) și reprezentative (specifice) unor localități arădene; -Crearea unor centre/puncte de informare turistică în localitățile cu potențial turistic și în aeroport, în gări, autogări-Arad, Moneasa, Lipova, Sebiș -Publicarea pe internet, în cadrul unor pagini de web, a informațiilor complexe și complete asupra turismului arădean; -Organizarea unor campanii de promovare pentru jurnaliștii străini acreditați în România, pentru tur-operatorii străini. - Utilizarea punctelor de promovare turistică pentru derularea unor campanii de promovare a elementelor naturale valoroase. 	I	CJ Arad, Centrul Cultural al Județului Arad, Consiliile locale, Parcul Natural Lunca Mureșului ONG-uri active în turism
	<ul style="list-style-type: none"> -Tipărirea și diseminarea unor materiale gratuite și pentru vânzare cu informații despre capacitatea de primire a turiștilor, despre facilitățile și confortul regăsite în cadrul acestora. 	I	CJ Arad, Centrul Cultural al Județului Arad, Consiliile locale, ONG
2.Diversificarea ofertei turistice	<ul style="list-style-type: none"> -Integrarea în oferta turistică a unor evenimente culturale: itinerarii turistice prin localități în care se desfășoară, concomitent, diferite evenimente culturale, folclorice, evenimente culturale tematice (concursuri sau expoziții de fotografie, de pictură, grafică, concursuri de film etc); -promovarea unor obiceiuri, tradiții, activități tradiționale pentru a stimula intersul turiștilor; -Promovarea unor pachete turistice complexe pentru principalele rute turistice arădene, inclusiv promovarea utilizării „cardului turistic”, care asigură diferite servicii turistice, intrarea în muzee, teatre, centre sportive și de întreținere, utilizarea transportului public; 	I	CJ Arad, Centrul Cultural al Județului Arad, Consiliile locale, Parcul Natural Lunca Mureșului (PNLM) Agenții de turism

	<ul style="list-style-type: none"> -Revigorarea turismului școlar (tabere școlare cu programe vocaționale: arte, meșteșuguri, etc.) - promovarea Centrului de vizitare Ceala ca centru de educație ecologică. 		
3.Diversificarea producției de suveniruri pentru turiști	<ul style="list-style-type: none"> -Valorificarea turistică și economică a meșteșugurilor populare tradiționale (olărit, țesut, sculptură în lemn, icoane picate pe sticlă și lemn etc) prin introducerea localităților respective în trasee turistice și aprovizionarea cu astfel de produse a punctelor de vânzare de suveniruri din muzee ; -Crearea unor mici ateliere de producere artizanală de picturi naive, de păpuși în costum popular; -Punerea în vânzare de CD-uri și DVD-uri cu filme documentare despre comunitățile, monumentele de artă populară, evenimente, sărbători tradiționale, cântece și dansuri populare din județul Arad. 	<p>I II</p> <p>I</p> <p>I</p>	<p>CJ Arad, Centrul Cultural al Județului Arad, Consiliile locale, Parcul Natural Lunca Mureșului (PNLM) ONG-uri active în turism, Agenții de turism</p>
4.Valorificarea turistică a unor noi obiective, areale și/sau comunități cu potențial turistic, diversificarea tipurilor de turism practicate	<ul style="list-style-type: none"> -Marcarea rutelor turistice cu denumiri sugestive și atractive (“Drumul vinului”, “Drumul apelor termale”, “Drumul castelelor” etc.); -Panouri stradale cu hărți turistice ale județului, plasate la intrările/ieșirile în/din orașe, în părțile centrale, în gări etc.; -Panouri cu trasee turistice în localitățile montane; -Marcarea clară, vizibilă a obiectivelor turistice; -Dezvoltarea, diversificarea activităților turistice în următoarele areale/zone turistice: Arad (turism cultural, religios, balnear), Munții Codru Moma (agro-turism, cultural, religios, balneo-climatic), Valea Mureșului (agro-turism, turism cultural, ecologic, religios), Gurahonț-Hălmagiu (agro-turism, turism cultural, religios) ; - Amenajare trasee de cicloturism Munții Zărandului, Codru-Moma, Bihorului -Conturarea unor noi areale turistice: Nădlac (turism de tranzit, cultural, religios) și Curtici-Pilu (turism de tranzit, balneo—climatic, religios, cultural). 	<p>I</p> <p>I</p> <p>I</p> <p>I II</p>	<p>CJ Arad, Centrul Cultural al Județului Arad, consiliile locale, Parcul Natural Lunca Mureșului ONG-uri active în turism, Agenții de turism</p>

6. Susținerea stațiunilor turistice cu vechime	Relansarea stațiunilor turistice Moneasa și Lipova prin reabilitarea infrastructurii turistice și creșterea accesibilității.	I II	CJ Arad, Consiliul Local Moneasa/ Lipova
7.Participarea la târgurile naționale și internaționale de turism	-Realizarea unor standuri cuprinzătoare și atractive, la târgurile de turism din București, Budapesta, Viena, Berlin, Roma etc.	Periodic	Agenții de turism
8.Inițierea unor proiecte de dezvoltare a turismului în diferite parteneriate	-Stabilirea priorităților și a grupurilor de lucru; -Asigurarea sprijinului autorităților locale pentru inițierea și derularea proiectelor; -Identificarea resurselor financiare (sponsori, aplicarea pentru obținerea de fonduri externe, fonduri din alte surse – taxe, impozite etc.).	I II	CJ Arad, ONG-uri active în turism, persoane juridice și fizice interesate
9.Sprijinirea întreprinzătorilor în activități turistice de tip agro-turism	-Crearea unei asociații profesionale a celor implicați în dezvoltarea și promovarea județului Arad prin agro-turism; -Incurajarea întreprinzătorilor în activități agro-turistice, prin acordarea de facilități fiscale; -Publicarea ghidului antreprenorului în agro-turism.	I	Agenți economici din turism, alți actori economici, autorități fiscale
10.Modernizarea și extinderea infrastructurii de acces și a celei specifice	-Reabilitarea și modernizarea rețelei județene de transport, în special acea parte care asigură accesul către arealele turistice; -Modernizarea structurilor de primire a turiștilor, îmbunătățirea confortului; -Construirea de noi facilități de petrecere a timpului liber, modernizarea celor existente; -Dezvoltarea de servicii conexe (parcări, centre comerciale în interiorul hotelurilor, puncte de distribuire a presei,informațiilor turistice, suvenirurilor etc.).	II II I- II	CJ Arad, consiliile locale, Regia Autonomă Județeană de Drumuri și Poduri Arad
11.Comunicarea facilă și reală între agenții economici activi în turism	-Crearea unei rețele de comunicare, în vederea dezvoltării unor produse turistice specifice, concordante cu potențialul turistic natural și antropic al județului și promovării activităților turistice pe nișele de piață disponibile.	I	Agenții economici din turism

4.2.Servicii pentru dezvoltarea afacerilor			
1.Îmbunătățirea infrastructurii de afaceri prin crearea de situri tehnologice, industriale, comerciale, de agricultură și meșteșugărești	-Dezvoltarea unui mediu economic inovativ; -Creșterea a competitivității economice prin crearea și dezvoltarea unor locații care să asigure investitorilor utilitățile necesare pentru demararea rapidă a activităților economice -Amenajarea, modernizarea de parcuri industriale, incubatoare de afaceri, centre expoziționale, centre de colectare a produselor agricole, etc.; -diversificarea serviciilor pentru dezvoltarea afacerilor din domeniul agricol (prelucrarea produselor agricole de toate tipurile, distribuire și întreținere mașini agricole, comercializare material săditor etc.)	II	Camera de Comerț și Industrie Arad CJ Arad Autorități locale
Servicii culturale			
1.Promovarea valorilor culturale	-Stimularea creației contemporane în domeniul artelor vizuale, a literaturii, a artelor interpretative; -Continuarea proiectelor de promovare a artei arădene în spațiul regional, național și european;	II III	CJ Arad CL Parteneriate public-privat
2.Dezvoltarea culturii în plan local, ținând seama de specificul și de potențialul fiecărei zone și păstrarea unor tradiții identitare, prezervarea meșteșugurilor și formelor de exprimare artistică	-Extinderea pieței culturale, prin programe de educație prin artă, prin atragerea tinerilor din localitățile rurale și urbane la viața culturală comunitară, precum și prin cooperare intrajudețeană; -Includerea în traseele de turism cultural, alături de monumentele istorice, a zonelor cu bogate tradiții populare și producții artizanale;	II III	CJ Arad CL Parteneriate public-privat
3.(Re)inserția monumentelor istorice în viața culturală a comunităților și utilizarea acestui potențial ca resursă a turismului cultural	Înființarea unui Centru de Resurse Umane Județean pentru perfecționarea profesională a personalului din instituțiile publice de cultură în domeniile marketingului cultural și al managementului de proiecte culturale+ ar crea o premisă pentru revigorarea vieții culturale în comunitățile locale;	II	CJ Arad
4.Dezvoltarea industriilor culturale și conexe, ca alternative la procesul de dezindustrializare a județului	Utilizarea modelului de „parcuri tehnologice” și a facilităților oferite de acestea pentru extinderea numărului și diversificarea întreprinderilor industriale cu profil cultural, îndeosebi în zonele cu șomaj structural ridicat;	II	CJ Arad

IV. CONTEXTUL SUPRATERITORIAL

<p><i>1. Integrarea armonioasă a teritoriului județean în spațiul regional și național, racordarea la rețeaua națională și europeană a polilor și coridoarelor de dezvoltare spațială.</i></p>	<p>Creșterea nivelului de dezvoltare socio-economică și a gradului de dotare cu servicii de tip urban a municipiului Arad pentru îndeplinirea rolului teritorial de Rang II, conform PATN Secțiunea IV Rețeaua de localități și a propunerii de pol de importanță supraregională</p>	I- II- III	<p>Consiliul Județean Consiliile locale</p>
	<p>Dezvoltarea parteneriatului dintre municipiul Arad și municipiul Timișoara în scopul realizării relațiilor de complementaritate economică- socială-mediu</p>	I- II	<p>Consiliul Județean Consiliile locale</p>
	<p>Echilibrarea rețelei de localități a județului și racordarea sa la rețeaua de localități a județelor Timiș și Bihor, prin creșterea rolului teritorial al orașelor Lipova, Ineu, Sebiș; Chișineu-Criș</p>	I- II- III	<p>Consiliul Județean Consiliile locale</p>
	<p>Susținerea dezvoltării economice și sociale a orașelor din zona de frontieră, și a relațiilor de cooperare cu localitățile din zona de frontieră a Ungariei (Nădlac, Curtici, Pecica)</p>	I- II- III	<p>Consiliul Județean Consiliile locale</p>
	<p>Realizarea arterelor majore de transport ca axe de dezvoltare-cooperare între localități : Autostrăzi- Constanța-Fetești-București-Pitești-Sibiu-Sebeș-Deva-Lugoj-Timișoara-Arad-Nădlac; axa prioritară 1 TEN-T nr.7; Arad-Deva; Oradea-Chișineu Criș- Arad; Vârșad-Chișineu Criș Drumuri expres sau cu 4 benzi: Timișoara-Nădlac; Chișineu Criș-Beiuș-Cluj Napoca; Arad-Oradea Căi feroviare: Coridorul IV European Curtici – Brașov – București – Constanța, cu ramura sudică Arad-Timișoara-Caransebeș-Strehaia-Craiova-Calafat -Lucrări de amenajare a căilor navigabile: pe râul Mureș de la frontieră până la Alba Iulia -Port pe râul Mureș la Arad</p>	I- II- III	<p>Compania Națională de Transport Compania Națională de Căi Ferate CFR S.A Compania Regională de Drumuri și Poduri Timișoara Direcția Generală de Transport Naval</p>

	<p>Modernizare: PCTF Rutiere: Vărșand(Ro) / Gyula – Ungaria Nădlac (Ro) / Nagylak – Ungaria Turnu (Ro) / Battonya- Ungaria PCTF Feroviare: Curtici (Ro) / Lokoshaza – Ungaria</p>	I	Direcția Generală de Transport
	Realizarea de proiecte în parteneriat cu localități aflate în zone montane (de mediu, culturale, dezvoltare rurală, turism)	I –II-III	Consiliul Județean Consiliile locale
	Realizarea de proiecte de dezvoltare rurală cu localități din județele vecine pe zone rurale cu caracteristici comune: zona Câmpia de Vest, Zona Munților Apuseni	I- II-III	Consiliul Județean Consiliile locale
	Realizarea de proiecte în cadrul <i>Programului de cooperare teritorială europeană transfrontalieră Ungaria- România 2007-2013</i> , privind cooperarea în regiunea de graniță dintre cele două țări, în domeniile infrastructura de transport și de comunicații, protecția mediului înconjurător, dezvoltarea economică și socială .	I	Consiliul Județean Consiliile locale

C. MONITORIZAREA EFECTELOR P.A.T.J. ASUPRA MEDIULUI

Programul de monitorizare este unul cuprinzător, simplu și eficient, care presupune un consum redus de resurse, dar care va permite cunoașterea cât mai exactă a calității mediului în spațiul analizat. Programul de monitorizare a efectelor PATJ asupra mediului, în ansamblul său și nu doar asupra unor componente, este necesar pentru a putea evalua impactul planului, a preîntâmpina eventuale efecte semnificative și a putea stabili la timp măsuri de reducere a efectelor negative.

Efectele implementării PATJ Arad asupra mediului vor fi monitorizate anual, printr-un set de indicatori.

1. Indicatori propuși pentru monitorizarea efectelor PATJ Arad asupra mediului

Obiective relevante de mediu	Indicatori propuși calculabili	Descriere	Observații	Instituția responsabilă pentru calculul indicatorului	Responsabilitatea centralizării indicatorilor
<i>O.R. 1</i> Îmbunătățirea calității aerului ambiental	A. Cantitatea anuală de poluanți evacuați în atmosferă	Pe baza inventarului anual de emisii (surse fixe și mobile). Emisii atmosferice de particule, oxizi de sulf (SO _x), oxizi de azot (NO _x) și particule în suspensie (PM10) – t/an	Calculul se va face pe baza datelor din teren utilizând metodologiile agreate de MMDD.	APM Arad	Consiliul Județean Arad
<i>O.R. 2</i> Limitarea poluării punctiforme și difuze a apei	B. Resursele anuale de apă teoretice și tehnic utilizabile C. Cantitatea anuală de poluanți evacuați în apele de suprafață	C - Pe baza inventarului anual de emisii pentru indicatorii CBO ₅ , CCOCr, materii în suspensie, reziduu filtrabil și NH ₄ – t/an;		A.N. Apele Române – Direcțiile Apelor	
<i>O.R.3</i> Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului	D. Raportul dintre suprafața anuală reabilitată și totalul suprafețelor degradate	ha reabilitate / ha terenuri degradate		APM Arad	

Obiective relevante de mediu	Indicatori propuși calculabili	Descriere	Observații	Instituția responsabilă pentru calculul indicatorului	Responsabilitatea centralizării indicatorilor
<i>O.R.4</i> Protecția solului împotriva eroziunii eoliene și hidrice	E. Raportul dintre suprafața zonelor ameliorate în anul curent și suprafața totală din județ a zonelor cu risc de eroziune a solului raportată pentru anul anterior	Indică măsura efortului anual pentru combaterea eroziunii solului.	Exprimată în hectare	DADR și OSPA Arad	
<i>O.R.5</i> Scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră	F. Cantitățile de GES emise anual	Pe baza inventarului de emisii pentru CO ₂ echivalent, CO ₂ , CH ₄ și N ₂ O	Exprimat în tone/an	APM Arad	
<i>O.R.6</i> Creșterea gradului de absorbție și retenție al GES	G. Raportul dintre suprafața ocupată cu spații verzi din anul curent și suprafața ocupată cu spații verzi din anul anterior	Indică capacitatea de absorbție / retenție a GES. Se realizează pe baza inventarului suprafețelor verzi existente la nivelul localităților	Exprimat în hectare	APM Arad	
	H. Raportul dintre suprafețele împădurite existente la nivelul județului în anul curent și suprafața totală a județului	Indică efortul major pentru retenția GES.	Suprafețe acoperite cu păduri (ha) raportate la suprafața totală a județului (ha).	Direcția Silvică Arad	

Obiective relevante de mediu	Indicatori propuși calculabili	Descriere	Observații	Instituția responsabilă pentru calculul indicatorului	Responsabilitatea centralizării indicatorilor
O.R.7 Îmbunătățirea stării favorabile de conservare a habitatelor și speciilor de floră și faună sălbatică (inclusiv evitarea fragmentării habitatelor)	I. Suprafața anuală a habitatelor aflate în stare bună de conservare	Indică performanța măsurilor de conservare a habitatelor naturale.	Exprimat în ha.	APM Arad, Administrațiile ariilor protejate și Direcția silvică	
O.R.8 Menținerea funcțiilor ecologice a apelor curgătoare (Directiva Cadru Ape)	Vezi indicatorul C	-	-	-	
O.R.9 Îmbunătățirea stării de sănătate a populației prin implementarea unor măsuri de prevenire a poluării și ameliorarea problemelor existente (ex: calitatea apei de băut, canalizare, depozitarea deșeurilor, poluare sonoră)	J. Raportul dintre numărul de îmbolnăviri din anul curent și numărul de îmbolnăviri din anul anterior	Indică eficiența măsurilor de reducere a poluării asupra sănătății umane (evaluarea va surprinde eficiența eforturilor din anii anteriori).	Se vor lua în considerare numai bolile aparatului respirator și cele cu transmitere hidrică.	Direcția de Sănătate Publică	
O.R.10 Creșterea protecției populației față de riscurile naturale	K. Raportul dintre suprafața afectată de inundații în anul	Indicatori care exprimă eficiența măsurilor aplicate pentru reducerea efectelor manifestărilor	Se va exprima în hectare de terenuri afectate / an	Instituția Prefectului – Județul Arad	

Obiective relevante de mediu	Indicatori propuși calculabili	Descriere	Observații	Instituția responsabilă pentru calculul indicatorului	Responsabilitatea centralizării indicatorilor
	curent și cea aferentă anului anterior	riscurilor naturale			
	L. Raportul dintre suprafața afectată de alunecări de teren în anul curent și cea aferentă anului anterior		Se va exprima în hectare de terenuri afectate / an	Instituția Prefectului – Județul Arad	
<i>O.R.11</i> Facilitarea utilizării resurselor regenerabile	M. Numărul inițiativelor de utilizare a resurselor regenerabile	Nr. agenți economici care utilizează energii regenerabile		APM Arad	
<i>O.R.12</i> Reducerea generării deșeurilor, creșterea gradului de colectare a deșeurilor, creșterea gradului de valorificare a deșeurilor	N. Cantitatea anuală de deșeuri municipale colectate	Exprimă măsura extinderii sistemelor de colectare a deșeurilor	t/an	APM Arad și Consiliul Județean Arad - pe baza monitorizării PJGD	
	O. Raportul dintre cantitatea anuală de deșeuri colectate selectiv și cantitatea anuală de deșeuri municipale colectate	Exprimă gradul de conformare cu cerințele legislației	Cantitate deșeuri municipale colectate selectiv (t/an) / cantitate deșeuri municipale colectate în același an (t/an)		

Obiective relevante de mediu	Indicatori propuși calculabili	Descriere	Observații	Instituția responsabilă pentru calculul indicatorului	Responsabilitatea centralizării indicatorilor
<i>O.R.13</i> Asigurarea protecției peisajului natural și cultural prin revitalizarea zonelor degradate	Vezi indicatorul H	-	-	-	
	P. Numărul anual de monumente istorice reabilite	Exprimă eficiența măsurilor de protejare a patrimoniului cultural	-	Direcția Județeană pentru Cultură Culte și Patrimoniu Cultural Arad	
<i>O.R.14</i> Modernizarea infrastructurii de transport	Q. Lungimea totală a drumurilor județene reabilite și construite anual	Exprimă efortul de modernizare a infrastructurii de transport	Se exprimă în km.	Administrația de Drumuri și Poduri a Județului Arad	
	R. Lungimea totală a autostrăzilor/ drumurilor naționale nou construite/ reabilite anual			Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA (CNADNR) - Direcția Regională de Drumuri și Poduri (DRDP) Timișoara	
<i>O.R.15</i> Promovarea agro-turismului	S. Numărul de pensiuni agroturistice aflate în funcțiune	Exprimă eficiența măsurilor de promovare a agro-turismului.		Direcția Județeană de Statistică Arad	
<i>O.R.16</i> Îmbunătățirea comportamentului față de mediul înconjurător prin	T. Numărul programelor de informare/			Consiliul Județean Arad	

Obiective relevante de mediu	Indicatori propuși calculabili	Descriere	Observații	Instituția responsabilă pentru calculul indicatorului	Responsabilitatea centralizării indicatorilor
încurajarea practicilor durabile și a participării publicului	conștientizare în probleme ce privesc mediul înconjurător desfășurate de Consiliul Județean Arad				
	U. Numărul programelor de informare/ conștientizare în probleme ce privesc mediul înconjurător desfășurate de APM Arad			APM Arad	

Responsabilitatea centralizării indicatorilor Consiliul județean Arad

2. Monitorizarea efectelor implementării planului:

- urmărirea anuală a studiului implementării proiectelor privind sistemul centralizat de alimentare cu apă, de canalizare și stația de epurare
- se va impune obligatoriu operatorilor/administratorilor serviciilor de alimentare cu apă, canalizare și epurare ape uzate, asigurarea monitorizării anuale a calității apelor de suprafață și subterane, posibil a fi afectate de activitățile desfășurate de aceștia
- monitorizarea anuală a implementării prevederilor planurilor de gestiune a deșeurilor de nivelul județului și local
- se va monitoriza reabilitarea drumurilor și stabilizarea anuală a terenurilor și zonelor expuse la riscuri natural
- se va monitoriza anual modul de conservare a monumentelor istorice și de cult

Titularul planului este obligat să depună annual la ARPM Timișoara până la sfârșitul primului trimestru al anului ulterior, stadiul realizării și rezultatele programului de monitorizare

De îndeplinirea măsurilor privind programul de monitorizare în vederea identificării efectelor semnificative ale aplicării acestuia asupra factorilor de mediu, este responsabil titularul planului, respectiv **Consiliul Județean Arad**.

D. AVIZE

1. LISTA AVIZELOR OBȚINUTE PENTRU P.A.T.J. ARAD – ACTUALIZARE - mod preluare în documentație

Nr. crt.	ORGANISME CENTRALE/TERITORIALE AVIZATOARE	Nr. și data aviz, acord / Număr de pagini	Avize favorabile prin care se prevede: Preluare condiții / Completare docum.	Verificare și explicitare privind modul de Preluare condiții /Completare documentație
1	Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței	2/03.12.2009		S-A COMPLETAT ÎN DOCUMENTAȚIE ȘI S-APRELUAT ÎN CENTRALIZATORUL CU OBSERVAȚII/ CONDIȚII AVIZE
2	Consiliul Județean Arad	46/19.11.2009 H.C.J.Avizare 368/27.112009		S-A COMPLETAT ÎN DOCUMENTAȚIE ȘI S-APRELUAT ÎN CENTRALIZATORUL CU OBSERVAȚII/ CONDIȚII AVIZE
3	Serviciul Român de Informații (S.R.I.)	88304/23.12.2008 / 1 pagină	NU E CAZUL	NU E CAZUL
4	Ministerul Administrației și Internelor (M.A.I.)	1026027/09.03.2009 / 2 pagini	DA	PRELUAT ÎN CENTRALIZATORUL CU OBSERVAȚII/ CONDIȚII DIN AVIZE
5	Ministerul Apărării Naționale (M.A.N)	D/65/27.01.2009 / 1 pagină	DA	PRELUAT ÎN CENTRALIZATORUL CU OBSERVAȚII/ CONDIȚII DIN AVIZE
6	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii	41/40/12.10.2009 / 1 pagină	NU E CAZUL	NU E CAZUL
7	Ministerul Agriculturii Pădurilor și Dezvoltării Rurale	94113/iunie 2009 / 1 pagină	NU E CAZUL	NU E CAZUL
8	Ministerul Culturii și Cultelor	153/M21.05.2009/ 1 pagină	DA	PRELUAT ÎN CENTRALIZATORUL CU OBSERVAȚII/ CONDIȚII DIN AVIZE
9	Autoritatea Aeronautică Civilă Română	3419/215/18.03.2009 / 2 pagini	NU E CAZUL	NU E CAZUL
10	Ministerul Turismului	134/03.03.2009 / 1 pagină	NU E CAZUL	NU E CAZUL
11	Administrația Națională " Apele Române"	77/05.05 2009/ 11 pagini	DA	PRELUAT ÎN CENTRALIZATORUL CU OBSERVAȚII/ CONDIȚII DIN AVIZE

12	Agenția Națională pentru Resurse Minerale	02/I/03.02.2009 2 pagini	NU E CAZUL	NU E CAZUL
13	SNTGN Transgaz SA Mediaș	1636/102/12.02.2009 2 pagini	DA	PRELUAT ÎN CENTRALIZATORUL CU OBSERVAȚII/ CONDIȚII DIN AVIZE
14	E ON Gaz Centrul Operațional Arad	9718/11.12.2008 / 1 pagină	NU E CAZUL	NU E CAZUL
15	SC Gaz Vest Arad SA	13834/01.04.2009 / 4 pagini	DA	Preluat în etapa I faza II, volum II pag.38-40
16	CNTEE Transelectrica Sucursala Timișoara	6845/22.12.2008 /2 pagini	DA	PRELUAT ÎN CENTRALIZATORUL CU OBSERVAȚII/ CONDIȚII DIN AVIZE
17	Enel Distribuție Banat - UTR Arad	20739/07.04.200920 /3 pagini	DA	Preluat în etapa I faza II, volum II pag. 34
18	SC Petrom SA	185/12.01.2009 /2 pagini	DA	PRELUAT ÎN CENTRALIZATORUL CU OBSERVAȚII/ CONDIȚII DIN AVIZE
19	SC Conpet SA	566/28.01.2009 /1 pagină	DA	Preluat în etapa III, pag. 108
20	CFR - Regionala de căi ferate Timișoara	67/ALG/2009 /2 pagini	NU E CAZUL	NU E CAZUL
21	CNADR - D.R.D.P. Timișoara	220/22/03.02.2009 /1 pagină	NU E CAZUL	NU E CAZUL
22	Administrația de drumuri și poduri a județului Arad	2742/10.12.2008 / 1 pagină	NU E CAZUL	NU E CAZUL
23	Centrul Meteorologic Regional Timișoara	1304/04.03.2009 /1 pagină	DA	Preluat în etapa III, pag. 8, cap. 1 Schimbări climatice
24	Regia Romsilva- Direcția Silvică Arad	9421/30.12.2008 /1 pagină	NU E CAZUL	NU E CAZUL
25	Regia Romsilva- Direcția Silvică Arad - Parcul Natural Lunca Mureșului	64/26.01.2009/ 4 pagini	DA	Preluat în etapa III, pag. 5, 6, 8, 20, 28, 49, 54, 55, 56
26	I.T.R.S.V. Oradea	4/05.01.2009 /1 pagina	NU E CAZUL	NU E CAZUL
27	ANIF - Unitatea de Administrare Arad	311/09.02.2009 , 413/26.02.2009 / 3 pagini	DA	Preluat în etapa III, pag. 83

28	Agenția Regională de Protecția Mediului Timișoara	11/01.09.2009 /15 pagini	DA	Preluat în etapa III, după programul de măsuri
29	SC Compania de Apă Arad SA	15416/13.01.2009 /2 pagini	NU E CAZUL	NU E CAZUL
30	Autoritatea de Sănătate Publică Arad	2470/15.12.2008/ 1pagină	NU E CAZUL	NU E CAZUL
31	Direcția Sanitar-Veterinară și Siguranța Alimentelor	10338/19.12.2008 /1 pagina	NU E CAZUL	NU E CAZUL
32	Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Arad	1477/03.03.2009 /1 pagina	NU E CAZUL	NU E CAZUL
33	Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Arad	1152/12.01.2009 /1 pagina	NU E CAZUL	NU E CAZUL
34	Inspectoratul Județean al Poliției de Frontieră Arad	1598786/06.01.2009 /1 pagina	NU E CAZUL	NU E CAZUL
35	Inspectoratul pentru situații de urgență - pompieri	303047/A/19.12.2008 /1 pagina	NU E CAZUL	NU E CAZUL
36	Inspectoratul pentru situații de urgență - apărarea civilă	303624/A/19.12.2008 /1 pagina	NU E CAZUL	NU E CAZUL
37	Inspectoratul Școlar al Județului Arad	4084/02.02.2009 /1 pagina	NU E CAZUL	NU E CAZUL
38	S.C Romtelecom S.A.	129/06.03.2009 /1 pagina	NU E CAZUL	NU E CAZUL
39	Atlas Telecom	208/04.05.2009/1 pagina	NU E CAZUL	NU E CAZUL
40	Orange Romania SA	f.n 21.04.2009 /1 pagina	NU E CAZUL	NU E CAZUL
41	Telemobil SA- Zapp	fn /08.05.2009/1 pagina	NU E CAZUL	NU E CAZUL
42	Cermanos Telecom - Cosmote	fn/12.05.2009/1 pagina	NU E CAZUL	NU E CAZUL
43	RDS & RCS	868/28.05.2009 /2 pagini	NU E CAZUL	NU E CAZUL

44	Vodafone România SA	fn/20.05.2009 /1 pagina	NU E CAZUL	NU E CAZUL
45	S.C. Aeroportul Arad S.A.	06/06.01.2009 /1 pagina	NU E CAZUL	NU E CAZUL
46	Primăria Municipiului Arad	62/11.12.2008 / 1 pagină	NU E CAZUL	NU E CAZUL
47	Primăria Curtici	HCL 6/20.01.2009 / 1 pagină	NU E CAZUL	NU E CAZUL
48	Primăria Nădlac	HCL 61/10.04.2009 / 2 pagini	NU E CAZUL	NU E CAZUL
49	Primăria Pecica	HCL 6/26.01.2009 / 1 pagină	NU E CAZUL	NU E CAZUL
50	Primăria Pâncota	8099/ 30.12.2008 / 1 pagină	NU E CAZUL	NU E CAZUL
51	Primăria Sântana	HCL 47/09.04.2009 / 2 pagini	NU E CAZUL	NU E CAZUL
52	Primăria Ineu	26305/17.12.2009/ 1 pagină	NU E CAZUL	NU E CAZUL
53	Primăria Chișineu Criș	HCL 1/20.01.2009 / 1 pagină	NU E CAZUL	NU E CAZUL
54	Primăria Lipova	HCL 10/29.01.2009/ 1 pagină	NU E CAZUL	NU E CAZUL
55	Primăria Sebiș	HCL 4/30.01.2009 / 1 pagină	NU E CAZUL	NU E CAZUL

2. Centralizator observații/condiții din avize ce trebuie respectate pe perioada de valabilitate a documentației “PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD –ACTUALIZARE”

1. Extras din AVIZ nr. 1026.027/09.03.2009 - MINISTERUL ADMINISTRAȚIEI ȘI INTERNELOR -condiții:

- avînd în vedere lista monumentelor istorice clasate în grupa A sau B,actualizată aprobată prin Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2314 din 08.07.2004, în Monitorul Oficial Partea I nr. 646 bis din 16.07.2004 cu modificările și completările ulterioare, se impune identificare și luarea în evidență a monumentelor istorice din teritoriul analizat, asociate codului LMI 2004, precum și stabilirea zonelor de protecție a acestora.

- este necesară identificarea și stabilirea regimului de protecție aferent obiectivelor/sistemelor din sectorul petrol și gaze naturale, luând în considerare și prevederile Ordinului Comun M.E.C/M.T.C.T/M.A.I nr. 47/1203/509 din 21.07.2003 pentru aprobarea procedurii de emitere a avizului în vederea autorizării executării construcțiilor amplasate în vecinătatea obiectivelor/sistemelor din sectorul petrol și gaze naturale precum și completarea secțiunii

Alimentarea cu gaze naturale.

- restricțiile în dezvoltarea teritorială vor ține seama de amplasarea obiectivelor industriale existente(conform prevederilor H.G.R nr. 804/2007), precum și a celor ce se vor construi în viitor(zonele de planificare la urgență stabilite pentru fiecare obiectiv economic cu sursă de risc).

- în perspectiva realizării unor instalații de alimentare cu apă a noilor zone lotizate, se va lua în considerare faptul că pentru sistemele, lucrările și rețelele de alimentare pentru stingerea incendiilor în localități, platforme și parcuri industriale se va solicita avizul Inspectoratului pentru Situații de Urgență al județului Arad, în conformitate cu prevederile art.1 lit. Ț din H.G.R nr. 1739/2006 pentru aprobarea categoriilor de construcții și amenajări care se supun avizării și/sau autorizării privind securitatea la incendiu

- calculul necesarului de apă pentru localități va ține cont de Normativul pentru proiectarea și executarea lucrărilor de alimentare cu apă și canalizare a localităților din mediul rural, indicativ P66/2001 sau ale Ghidului pentru proiectarea, execuția și exploatarea lucrărilor de alimentare cu apă și canalizare în mediul rural, indicativ GP 106/2004 publicat în Monitorul Oficial nr. 338 bis din 21.04.2004.

- în zonele unde Ministerul Administrației și Internelor are ca obiective sedii ale unităților de poliție, pompieri, jandarmi și poliției de frontieră, imobile față de care este obligatoriu respectarea prvederilor legale

- se impune ca aceste prevederi să fie cuprinse în documentațiile PUG și regulamentele de urbanism aferente care se vor elabora ulterior, iar în planurile aferente acestor documentații, amplasamentele imobilelor Ministerului Administrației și Internelor vor fi reliefate ca terenuri cu destinație specială.

2. Extras din AVIZ nr. D/65 din 27.01.2009 - MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE – Statul Major General- condiții:

- proiectarea și realizarea tuturor construcțiilor și amenajărilor amplasate pe orice categorie de terenuri, atât în extravilan cât și în intravilan să nu afecteze sub nici o formă **terenuri, construcții** sau **instalații** de orice fel aflate în administrarea Ministerului Apărării Naționale.

- documentațiile de urbanism precum și documentațiile tehnice întocmite pentru obiective de investiții din zona localităților: Arad, Lipova Ineu, Tauș, Felnac, Sepreuş, Bata, Frumuşeni, Târnova și Mocrea ce urmează a se executa la o distanță mai mică de 2400 m față de obiectivele militare speciale situate în extravilan, vor fi trimise spre avizare la Statul Major General.

- respectarea cu strictețe a zonelor de siguranță a obiectivelor militare existente în zona studiată.

- toate documentațiile de amenajare a teritoriului de urbanism a localităților precum și documentațiile tehnice întocmite pentru obiectivele de investiții, ce urmează a se realiza în zonele menționate în studiu, în conformitate cu prevederile H.G. nr. 62 din 07.02.1996, să fie transmise spre avizare la Statul Major General.

3. Extras din AVIZ nr. 153/21.06.2009 – MINISTERUL CULTURII ȘI CULTELOR - condiții:

- obiectivitatea realizării și avizării de către MCCPN a studiului istoric de fundamentare a PUG – urilor pentru localitățile din județ ce conțin monumente ansambluri, situri istorice clasate și propuse spre clasare în anexa II 10

4. Extras din AVIZ nr. 77/ 2009 - ADMINISTRAȚIA NAȚIONALĂ APELE ROMÂNE - condiții:

- se interzice amplasarea în zona inundabilă a albiilor majore și în zonele de protecție stabilite prin Legea Apelor nr. 107/1996 completată și modificată de Legea 310/2004 și Legea nr. 112/2006, de noi obiective economice și sociale, inclusive locuințe sau anexele acestora.

- conform Legii Apelor nr. 107/1996 modificată și completată de Legea 310/2004 și Legea nr. 112/2006, se vor institui în jurul surselor și instalațiilor de alimentare cu apă potabilă, zone de protecție sanitară cu regim sever, cu regim de restricție precum și perimetru hidrogeologic, cu respectarea prevederilor impuse prin H.G. 930/2005.

- realizarea lucrărilor hidroedilitare se vor face numai cu aviz de gospodărire a apelor emis în baza unei documentații tehnice întocmită conform prevederilor Ordinului nr. 661/2006 de către un proiectant certificate de M.M.D.D.conform Ordinului nr. 1671/2007.

-r eabilitarea rețelei de canalizare să fie executată în sistem divisor, pentru a înlătura intersecțiile între colectoarele menajere și cele pluviale, pentru a nu face posibilă transvazarea apelor menajere în rețeaua pluvial și inwevers. Deasemenea se va face o corelare strict între capacitățile de alimentare cu apă cu cele de canalizare și de epurare a apelor uzate.

- respectarea termenelor de realizare a rețelelor de canalizare și stații de epurare, conform programului de implementare a Directivei 91/271/CEE.

- autoritatea de gospodărire a apelor își rezervă dreptul ca la fazele ulterioare de promovare a proiectelor să impună, după caz, măsuri de siguranță/restricții pentru protejarea corpurilor de apă de suprafață/ subterană precum și pentru atingerea și menținerea “stării bune” a apelor de suprafață/subterană.

- instituirea unei zone navigabile pe râul Mureș care trebuie corelată și armonizată atât cu Planul de amenajare a bazinului hidrografic Mureș elaborate de Administrația Națională “Apele Române” în colaborare cu Direcția Apelor Mureș cât și cu prevederile Planurilor de management al ariilor natural protejate respective (conform O.U.G. nr. 57/2007).

- lucrările noi de amenajare a bazinelor hidrografice, trebuie corelate cu planul de amenajare a bazinelor hidrografice.

5. Extras din AVIZ nr. 1636/102/12.02.2009 - TRANSGAZ S.A. Mediș, - condiții tehnice:

Conform "Normativelor tehnice pentru proiectarea și execuția conductelor de alimentare din amonte și de transport gaze naturale" (norme tehnice aprobate prin Decizia președintelui ANRGN nr. 1220/2006) distanța minimă pe orizontală dintre axele conductelor de gaze natural și deferitele obiective este următoarea:

- construcții industrial, sociale și administrative -20,0 m, dacă există până la 45 de clădiri inclusive în unitatea de clasă de locație (suprafața de teren care se întinde pe olățime de 200m de fiecare parte a axei unei conducte cu o lungime continuă de 1600 m; UCL), dar începând cu a 46-a clădire în UCL distanța minimă este de 200 m; în situația în care sunt mai puțin de 45 de clădiri în UCL dar spațiul public va fi ocupat de 20 sau mai multe persoane, cel puțin 5 zile pe săptămână, timp de 10 săptămâni, în orice perioadă de 12 luni (zilele și săptămânile nu trebuie să fie consecutive)-100 m.

- locuințe individuale/colective-20 m, până la 45 de clădiri/unități separate de locuit dintr-o locuință colectivă în UCL, însă începând cu a 46-a clădire/unitate separată de locuit dintr-o locuință colectivă în UCL sau în cazul unor clădiri cu patru sau mai multe etaje distanța minimă este de 200 m. (În vederea reducerii tuturor distanțelor restrictive de mai sus, până la distanța minimă de 20 m între construcții și conducte, se impun cheltuieli pentru creșterea gradului de siguranță a conductelor care vor fi suportate de către solicitant, conform Legii Gazelor nr. 351/2004 art. 96, litera a).

- parcări auto-6 m;

- stații electrice și posturi de transformare a energiei electrice -20 m.

- paralelism cu drumuri:

- autostrăzi, drumuri expres- 50 m

- naționale -20 m

- județene -20 m

- de interes local (comunale, publice) -18 m

- de utilitate privată – 6 m

-depozite de gunoaie -50 m

6. Extras din AVIZ nr. 6845/22.12.2008 – TRANSELECTRICA -condiții:

-în zona siguranță a Liniilor Electrice aeriene și a Stațiilor de transformare electrice aflate în gestiunea noastră, nu se vor realiza construcții și dotări edilitar-urbanistice fără avizul CNTEE „Transelectrica” – sucursala Transport Timișoara. Împreună cu adresa ST timișoara nr. 6681/16.12.2008 pe care o prezentăm anexat în xerocopie, s-a transmis în format electronic în coordonate stereo 70 harta județului Arad cu amplasarea liniilor și stațiilor electrice de transformare.

-față de construcțiile și amenajările urbanistice ce se vor realiza, Transelectrica beneficiază de servitutea legală de trecere pe toată durata existenței capacității în funcțiune, reparației, reviziei și/sau intervențiilor accidentale în zona de siguranță a instalațiilor de transport de EE, conform Legii 13/2007, Art.16.

-pentru activitățile economice care au caracter poluant și pentru activitățile sportiv-recreative de genul zbor cu parapanta, balonul dau deltaplanul care se pot dezvolta în zona PATJ Arad, se va solicita de asemenea avizul CNTEE „Transelectrica” – Sucursala Transport Timișoara.

7. Extras din AVIZ nr. 185/12.01.2009 – PETROM -condiții:

- respectarea unei distanțe de siguranță și protecție al oricărui element al construcției (imprejmuire, fundație, fose, cămin vase,etc) față de conductele de înaltă presiune și joasă presiune conform normativelor în vigoare NT-DPE-01-2004 și ND 3915/94
- distanța minimă de siguranță între instalațiile petroliere și diferite obiective învecinate:
  - construcții civile față de conductele de transport= 35m
  - construcții civile față de sonde=50m
- nu se vor executa săpături mecanizate la distanțe mici de 3m față de traseul conductelor